Prijs 11 Cts.

VRAAGT DIT BLAD AAN DE KIOSKEN!

Zaterdag 15 Augustus 1942
5e Jaargang Nr. 156

DE MISTHOORN

SOCIAAL-POLITIEK WEEKBLAD

Nadruk toegestaan, mits met volledige bronvermelding

UITGAVE STICHTING DE MISTHOORN
Algemeen Bestuurder: J. NIJSSE
Hoofdredacteur: GEORGE KETTMANN JR.
Redacteuren: PIETER EMIEL KEUCHENIUS,
ERNST C. H. LOCHT en Dr. P. MOLENBROEK

Abonnementsprijs voor Nederland ƒ 1.25 p. kw.; ƒ 4.75 p. jaar. Buitenland ƒ 6.— per jaar; alles franco per post. Losse nummers 11 cents. — Advertentietarieven op aanvraag. Redactie en Administratie PRINSENGRACHT 346, AMSTERDAM, Postbus 367, Telefoon 38895, Giro 322600

DE JONGE MYTHE

Er wordt den laatsten tijd veelvuldig over kultuur gesproken en geschreven; niet slechts door verschillende gezagsdragers der „nieuwe orde", maar ook door personen, die „er bij" willen zijn, zoodra ons volk gevoel krijgt voor de wending, die ook de kunst zal nemen. Dit alles geschiedt ongetwijfeld met de beste bedoelingen, maar er schuilt in bijna al deze beschouwingen een groot gevaar, omdat vrijwel steeds wordt uitgegaan van de gedachte, dat wel voornamelijk de k u n s t deze kultuur vertegenwoordigt. Het zal volgens hen met de kultuur in orde komen, wanneer er maar in den breede wordt opgewekt, de kultuur te beleven, zooals het b.v. in „Volk en Vaderland" van 7 Aug. j.l. heet, „door het bezoek van goede concerten en schouwburgvoorstellingen, het bezichtigen van tentoonstellingen van beeldende kunst en het genieten van goede boeken."

Nu willen wij geenszins beweren, dat deze opwekking op zichzelf onjuist zou zijn — integendeel. Wij vreezen, dat er een verkeerde opvatting over kultuur moet ontstaan, wanneer telkens weer de nadruk wordt gelegd op de kunst en den kunstenaar, zonder eerst het geestelijke gezicht, waardoor de kunst en de kunstenaar zullen worden bezield, als het wezenlijke der kultuur te openbaren. En juist op de kracht der levensbeschouwing in de volksgemeenschap komt het aan; deze wordt niet verkregen door het bezoek, het bezichtigen en het genieten van kunstwerken, ook al ligt daarin min of meer een bewijs voor de aanwezigheid der kultureele werkzaamheid.

De nationaalsocialistische levensbeschouwing worstelt om een nieuwen kultuur-inhoud der volksgemeenschap, maar dan ook van de gemeenschap als geheel en niet van een bepaalde groepeering. Zoolang dan ook deze levensbeschouwing niet volkomen den nieuwen mensch gestalte geeft, blijft, wat sommigen voor kultuurvernieuwing willen doen doorgaan, een armelijk bedenksel. Wij zeggen dit niet uit negativisme, maar om tegenover elke voorbarige overwinningsroes de zelftucht te stellen als het strenge gezicht, dat op den duur door strijd en hartstochtelijke liefde voor eigen volk den dageraad dezer kultuur zal zien glanzen. Noch ambtelijke, noch artistieke „goede bedoelingen" zullen hier tot bloei kunnen brengen wat slechts door de natuur zelf — als een laatste onverschrokken getuigenis uit eigen hart — te voorschijn wordt geroepen.

Men kan nu eenmaal geen bloemen aan de kale stekjes binden, om anderen daardoor aan de lente te doen gelooven; de lente is een diepe gewaarwording, die niet wordt gepredikt, maar wordt gelééfd. Zoo zal ook de kultuur slechts dan werkelijkheid zijn, wanneer het volk zèlf die ondergaat, niet als premie-voor-den-vrijen-tijd, maar als een onweerhouden drang, een overgave, even echt en van eenzelfde mythische kracht als het scheppend vermogen van den kunstenaar.

Wij zijn er bijna zeker van, dat velen in deze formuleering iets diepzinnigs zullen zien, zonder te beseffen hoe eenvoudig dit alles tenslotte is, wanneer eenmaal ook ons volk uit een mythe weet te leven. Zelfs voor degenen, die tenminste één dag in de week het christendom belijden, is het grauwe materialisme een macht, die als iets onvermijdelijks hun leven beheerscht; zij durven zich niet los te maken uit de sleur, niet te twijfelen aan zekere schijnwaarden, welke hun leven aan den buitenkant rechtvaardigen. En toch zal eerst dan ons volk weer een volk kunnen zijn, wanneer het voorgoed dit materialisme afschudt en wanneer het in staat is zich te bezinnen op den adel van den arbeid — kortom op al datgene waarin het Duitsche volk ons in de verschrikkelijke jaren van zijn systeemtijd is voorgegaan en dank zij den Führer eindelijk zichzelf heeft herkend.

Om van het goud tot de primaire waarde van den arbeid te komen, vergt een levensbeschouwing, die met het materialisme heeft afgerekend. En juist dit idealisme is het, waardoor ook ons volk zich straks zal kunnen invoegen in een werkelijkheid, die boven het gewone dulende bestaan uitgaat, fanatiek in een dadendrang, die het leven van nature heldhaftig zal doen zijn, hoe kalm-horizontaal onze sfeer ook aandoet, vergeleken bij de vervaarlijke en meer romantische landschappen elders in het Rijk.

Thans nog het kultureele leven te willen dwingen binnen de min of meer vakkundige omlijning eener kunstopvatting, ware het verloochenen eener jonge alomvattende idee, welke zich niet tot de kunst beperkt, maar integendeel op àlle levensgebieden tegelijk werkzaam is.

Kultuur is een wezensuitdrukking van het volk zelf en dus niet een genieting of een spel, zooals de kunst deze aesthetisch zuiver weet op te roepen. Wat de kultuur wekt, doordrenkt ons geheele leven — niet voor enkele uren, maar zonder ophouden. Dit voorbij te zien, zou beteekenen, dat wij ons opnieuw in den Stillen Tuin zouden begeven, die vóór Mei 1940 ver van het breede volk de stilte tot een eigendunkelijk bezit maakte inplaats van de werkplaats, waar wij ons één voelen met Gods oorsprongen van bloed en bodem.

Het is typeerend voor onze geestesgesteldheid, dat wij tenauwernood één wijsgeer hebben voortgebracht; ons plastisch vermogen, onze ruimte-zin waren desondanks vaak ontembaar en grootsch. In onzen Germaanschen aard liggen ongetwijfeld ook wijsgeerige spanningen, mits wij ons daarvan in onze gevoelsbewogenheid bewust willen zijn. Blijven wij burgerlijk tevreden met de kleine genoegens, dan wordt de eerste voorwaarde verwaarloosd, welke voor kultuur-opbouw noodzakelijk is: het leven grootsch te ondervinden.

Boven onze horizontaal-gestrekte landschappen staan als groote glanzende droomen de wolken; daarmede zijn wij sinds onze jeugd vertrouwd. En uit dat sferische ontstaat niet slechts het scheppende vermogen van den kunstenaar, maar tegelijk de ontvankelijke aandacht van het volk, welke eveneens een scheppend element is, ook al ontbreekt daarbij het talent tot de vormgeving. Het is een zelfwerkzaamheid, waardoor ons kultuurleven een toekomst heeft. Voor deze vernieuwing hebben wij ons allen strijdbaar in te zetten: door het geloof wordt de mythe geboren, de drang tot de daad!

Helderheid

Na de machtsovername kon het Duitsche volk zich gelukkig achten, dat de binnenlandsche toestand zich, als gevolg van de ontjoodsching-op-elk-gebied, met snelle schreden verbeterde, dat onder de geniale leiding van Adolf Hitler een schoonmaak plaats vond, zooals nog nooit was geschied, en dat er een materieele en geestelijke opbloei ontstond, die een einde zou maken aan alle kunstmatige en bewust te voorschijn geroepen crises in het kultureele en maatschappelijke leven.

Maar omdat in Duitschland het goud was onttroond en de Arbeid ten troon verheven, omdat eer en trouw er weer geldigheid hadden verkregen, omdat er aan den geautoriseerden diefstal-in-het-groot ten koste van de arbeidende massa met strenge hand een einde was gemaakt, zag het jodendom met zijn trawanten de verwerkelijking van zijn ouden droom: wereldheerschappij onder joodsche opperleiding, ernstig bedreigd.

En het lag dus in de natuur der dingen, dat het al de machtsmiddelen, waarover het beschikte, tegen dit nieuwe, nationaalsocialistische Duitschland in het geweer riep.

Hoe goed het het Duitsche volk binnen zijn landsgrenzen ook ging, hoe gelukkig het ook mocht zijn, te worden geleid door een man als Adolf Hitler, dien het kon en mocht beschouwen als den door de Voorzienigheid gezonden Führer, het werd omringd door een wereld van vijanden, die niettemin geen vijanden zouden zijn geweest, als zij niet door pers, radio, film en kansel dag-in-dag-uit waren vergiftigd. Dat zelfs de plompste leugens hun effect niet misten, was een bewijs te meer, hoe gemakkelijk het jodendom met zijn maçonnieke en klerikale trawanten van de argeloosheid der groote massa gebruik kon maken zonder ontmaskerd te worden; een bewijs te meer, hoe sterk zij hun machtsmiddel hadden weten te verankeren, hoe diep het joodsche gif in die volken was ingevreten.

Ook het Nederlandsche volk, of liever gezegd: de vormlooze massa jodenknechten, die zich met dien naam sierden, schaarde zich in het front dergenen, die zich — zooals Friedrich Hasselbach het zoo juist uitdrukt — door den h a a t verbonden weten. Ook de stam van G e r m a a n s c h e menschen aan de lage landen bij de zee stond bij monde van zijn joodsche en verjoodschte „volksvertegenwoordigers" en regeerders t e g e n Duitschland. En zijn „leiders" lieten niet na dit Germaansche volk bij voortduring sterker op te hitsen tegen de tot het besef der eigen Germaansche waardigheid ontwaakte broedernatie.

Ondanks alle pogingen van den Führer, het onheil te verhoeden, barstte tenslotte de joodsch-maçonniek-klerikale bom en binnen vijf dagen was de groote mond gesnoerd.

Alleen het kleine groepje, dat reeds lang geluisterd had naar de stem van het eigen bloed, en dat al lang h e t nationaalsocialisme had beleden, wist, dat nu de b e v r ij d i n g van ons volk begonnen was. En alleen dit groepje wist, dat Adolf Hitler en niemand anders, het onheil van ons volk had afgewend.

Ook anderen herzagen hun meening en boden hun medewerking aan de Duitsche bevrijders aan.

En zoo is dan ontstaan de ondanks oorlog en militair bewind steeds hechter geworden s a m e n w e r k i n g tusschen hèn en òns. Wij, de bewoners van deze Westergouwen, bouwen hier een nieuw heden en een nieuwe toekomst — niet slechts hier, maar in èn over het Duitsche Rijk heen tot ver naar het Oosten. Zij, de mànnen van het Germaansche kernvolk, dat ons bevrijdde van de on-germaansche verslaving, waaraan wij waren onderworpen, bouwen met ons mee, hier en ginds en overal, omdat zij bewuste dragers zijn van de Germaansche gemeenschapsidee, die ons in de toekomst tot een onverbrekelijke eenheid zal smeden. Omdat wij weten, zij zoowel als wij, dat de historische noodzaak, die gedragen en gestuwd wordt door onzen eigen wil, ons in het Rijk der toekomst zoo hecht mogelijk zal vereenigen, daarom werken en bouwen wij nu reeds tezamen en wij zullen dat blijven doen, zoolang het Rijk zal bestaan.

Want onze roeping en het ideaal waarvoor wij strijden en vechten is het Rijk — het Rijk, dat geen separatisme binnen zijn machtige grenzen zal dulden, maar uitsluitend de onsplitsbare eenheid der Germanen zal kennen. Daarom is het heden geen kruispunt en geen bocht op den weg, dien wij marcheeren, want die weg is recht en scherp in het landschap der tijden. De geschiedenis kent geen terug, nu niet en nooit. Mogen zij dat beseffen, die meenen, dat wij uit de Germaansche verbondenheid van het oogenblik nog eens zouden kunnen komen tot een fictieve binding van zgn. zelfstandige deelen. Om het heel duidelijk te zeggen: waar de toekomst Duitschers zal zien, daar zal zij ons ook zien, maar waar zij ons ziet, daar zal zij Duitschers zien. Wij hooren bijeen, saamgebracht in den nood der tijden, saamgehouden door de stem van het bloed op een bodem, waarop geen kunstmatige grenslijntjes zijn te trekken.

Wij zeggen dit heel in het bizonder aan het adres diergenen i n o n z e r ij e n, die zich overgeven aan dwaze illusies wat betreft de regeling en den opbouw van het civiele bestuur en de militaire organisatie in dit en andere Germaansche landen na den oorlog. Wij schreven onlangs reeds, dat de tijd van staatjes en potentaatjes binnen de Germaansche levensruimte voorbij is. Wij zullen „vereint marschieren", óók wanneer de ruimtevrees en machtswellust van sommige ridders dit zou willen verhinderen. Moge alom een helder inzicht in deze materie baanbreken!

„Dem Reinen ist alles rein"

Een lezer schrijft ons:

Onder den titel „Naakt" komt in „De Misthoorn" van 8 Augustus een commentaar voor op de nieuwe Duitsche wet op het baden en zwemmen.

In Duitschland werd reeds voor tientallen jaren op *moreele en hygiënische* gronden het achterwege laten van elke bedekking bij het baden en zwemmen en ook bij sport en spel in de open lucht gepropageerd. Deze beweging voor „Freikörperkultur" vond haar aanhangers onder alle standen en in alle toenmalige partijen. De nieuwe wet bedoelt nu blijkbaar eenheid te brengen in de voorheen van land tot land verschillende bepalingen op dit gebied. Voor sommige streken brengt zij een grootere vrijheid, terwijl zij voor andere de teugels strakker aanhaalt.

Ook in de Scandinavische landen is men op dit punt zeer ruim denkend en onze Vlaamsche stamverwanten zijn al evenmin overdreven preutsch. Finland is van oudsher bekend als een weinig lucratief afzetgebied voor de badpakindustrie!

Van alle germaansche landen op het continent is Nederland het eenige, dat, dank zij „griffemeerde" en katholieke geestdrijverij, zulke malle bepalingen op het stuk van „welvoeglijke" badkleedij in het leven riep en deze in de laatste jaren zelfs nog verscherpte. Hiervoor is uitsluitend een kleine, doch lang, al te lang, zeer invloedrijke groep aansprakelijk te stellen. Ons volk als geheel genomen is niet zoo benepen. Dit heb ik persoonlijk meer dan eens ondervonden. Mijn beroep bracht met zich, dat ik vroeger vaak uitgestrekte rijwieltochten voor zaken moest ondernemen. In ons wispelturig klimaat ging ik dan vaak met slecht weer van huis, terwijl het later zóó opklaarde, dat ik onvoorzien behoefte aan een frisch bad kreeg. Ik heb mij dan door de afwezigheid van mijn badpak nooit laten weerhouden om te gaan zwemmen. Natuurlijk zocht ik voor deze escapades niet bij voorkeur het Scheveningsche strand of de Waterpartij in de „Boschjes" uit. Een afgelegen stukje rivier met een boschje en een weilandje was voldoende. Het was evenwel niet steeds te vermijden dat passeerende landslieden van mijn eenzaam vermaak getuige waren. Eens moest ik een tweedaagsche reis langs enkele kleine badplaatsen maken. Het was vroeg in Mei, nog geen sprake van badseizoen en niets deed voorzien, dat het zoo moordend heet zou worden. Beide dagen heb ik in zee gezwommen. Er was daar een manshooge branding en een hooge maar smalle duinenrij. Ik beklom een duin en stond aan den anderen kant opeens te midden van uitgestrekte tuinderijen. Er waren tuinarbeiders aan het werk, met wie ik een praatje maakte. Geen oogenblik hebben deze menschen zich verwonderd of gechoqueerd getoond over mijn totaal gebrek aan kleeding. Ook van de weinige strandbezoekers ondervond ik geen overlast en het kwam blijkbaar bij niemand op om de politie te waarschuwen. Ik geloof dus wel, dat het ons volk op zijn minst genomen onverschillig laat of een bader bekleed is of niet. En dan is de eerlijke naaktheid voor de ware zedelijkheid bevorderlijker dan de geraffineerde badkleeding van thans (bustehouder en miniscuul broekje) die, juist doordat zij nog zooveel te raden overlaat, aan de ziekelijke fantasie van sommige toeschouwers alle ruimte biedt. De merkwaardigste ondervinding van den naakten zwemmer is wel, dat hij na de eerste onderdompeling elk gevoel van valsche, uit gewoonte geboren schaamte verloren heeft. Hij ondervindt zijn eigen naaktheid niet als iets buitengewoons en zal er ook bij anderen niets prikkelends in zien. Ik geloof dan ook dat het toelaten van het naakt zwemmen aan een meer natuurlijke verhouding der geslachten bevorderlijk zal zijn. Ook de dieren zijn niet gekleed en hun geslachtsleven is ontegenzeggelijk gezonder dan dat der menschen! De joden kunnen het gelukkig niet meer verzieken. (Wie herinnert zich niet meer den zwijnepan in de laatste jaren van de Wilgenplas, waar dikke, kleffe jodinnen brutaalweg haar weelderige „bekoorlijkheden" etaleerden en onbeschaamde joodsche jongelingen achter arische meisjes aanjoegen? Dit is zonder twijfel een der oorzaken van den ondergang van deze goed bedoelde onderneming geweest.

Overigens geloof ik, dat de textielschaarschte wel zal dwingen tot het facultatief stellen van badkleeding. Er zijn er al velen, wier badpak versleten of door motten verteerd is, die zich behelpen met hun Interlockje, omdat zij de textielpunten niet voor badkleeding kunnen missen. En wie dezen zomer wel eens langs onze groote rivieren gevaren is, heeft kunnen vaststellen, dat er reeds enkele dapperen waren, die hun Interlockje maar liever spaarden. Voor al deze menschen zijn de „nette" zwemgelegenheden verboden terrein geworden. Dezen zomer, voor zoover het tenminste goed weer was, hebben zij zich nog kunnen behelpen. Doch in den winter kunnen zij in de overdekte baden niet meer terecht. Voor hen moet er een oplossing gevonden worden. Het gaat niet aan om te zeggen: „Dan zwemmen ze maar niet." Misschien ware te bepalen, dat, zoolang de textielschaarschte duurt, aan zwemmers geen verplichting kan worden opgelegd om badkleeding te gebruiken. Men kon dan deze vrijheid beperken tot de bestaande overdekte- en natuurbaden en andere openbare badgelegenheden en verder tot in iedere gemeente aan te wijzen plaatsen. Doch dan ook geen afzonderlijke gelegenheden voor „gekleede" en ongekleede zwemmers. Men kan dan in ieder geval toezicht blijven houden, hoewel ik niet geloof, dat de maatregel tot excessen zal voeren. Integendeel!

NASCHRIFT VAN DE REDACTIE:

Wij ontvingen meer brieven over het hier behandelde onderwerp. Eén schrijver was scherp gekant tegen de nieuwe Dutsche wet; de overige inzenders wilden haar min of meer gewijzigd voor Nederland overnemen. Ons standpunt is in het vorige nummer van „De Misthoorn" uiteengezet.

Europeesche Arbeidssolidariteit en Wereldhandel door Dr. OTTO LEIBROCK

IN den loop van dezen oorlog heeft zich bij alle Europeesche volken het groeiend besef merkbaar gemaakt, dat het noodzakelijk is om de oude tegenstrijdigheden op het Europeesche continent te boven te komen. Slechts als geheel zal dit werelddeel wederom tot rust kunnen komen en zijn aloude prestige op aarde kunnen herstellen. Alle natiën op het vasteland — en allicht niet alleen de asmogendheden — zien zich tegenwoordig geplaatst voor een nieuwe en beslissende periode in de Europeesche geschiedenis, in welke het lot van Europa voorgoed zal worden bepaald. Deze geschiedkundige periode zal worden beheerscht door het wegnemen van de tegenstelling tusschen Europa als zoodanig en de geheele angelsaksische kultuur- en belangensfeer. Het zal er voor alle Europeanen in de eerste plaats op aan komen om de Engelsche bemoeizucht, waardoor in de achter ons liggende eeuwen elk streven naar eenheid in Europa werd belet, voor altoos van de grenzen van hun continent verwijderd te houden.

Dat met de doorbraak door de Stalin-linie in den zomer van 1941 het uur van ontwaken voor de waarachtige Europeanen had geslagen, is alom ingezien. Aan dat feit dient, van een historisch standpunt bekeken, een soortgelijke beteekenis te worden gehecht als aan de overwinning van Griekenland op de Perzen, als aan den slag op de Catalaunische Velden of aan de zegepraal op de Tartaren bij Liegnitz. De legers van de bondgenooten deden de bedreiging tegen het voortbestaan van Europa afdeinzen en zij maakten zoodoende den weg vrij voor de opgaven, die de reusachtige uitgestrektheden en natuurlijke rijkdommen van Rusland ten bate der Europeesche samenleving hebben te vervullen. Sedert den 22sten Juni 1941 heeft het democratische principe der op zichzelf staande nationaliteiten, waardoor Europa werd versnipperd, plaatsgemaakt voor het gevoel van saamhoorigheid van het Europeesche vasteland. Toch zal ter verwezenlijking van de continentale Europeesche solidariteit moeten worden vooropgezet, dat het volksche karakter, het eigen kultureele leven en het voortbestaan van de landstaal van het oude staatsbestel worden geërbiedigd. Dit streven is op ondubbelzinnige wijze tot uiting gekomen bij de reorganisatie van de verschillende circulatiebanken in het Zuidoostelijk Europeesche gebied. Daardoor werden die landen op voet van gelijkheid met Duitschland gebracht en zij zijn zoodoende gelijkgerechtigde partners geworden. De in de Engelsche of Amerikaansche kelders opgestapelde voorraden aan goud vormen niet langer het fundament voor de nieuwe economische orde in de bedoelde Europeesche landen, doch die basis zal bestaan uit den arbeid en uit de tastbare natuurlijke, materieele en geestelijke rijkdommen. De beurs en de transatlantische handel zullen niet langer den boventoon voeren, doch de interne ontginningsmogelijkheden en de agrarische ontplooiingskansen.

Het aanvaarden door allen van de Europeesche economische gemeenschap, welke onder aanvoering van de spilmogendheden het fundament zal vormen voor de geweldige ons te wachten staande verrichtingen, heeft alom in Europa een nieuwe stuwkracht gegeven aan het nationale productievermogen. De Europeesche productie gehoorzaamt tegenwoordig niet langer aan de dictatuur van de markt en derzelver speculatieve prijsfluctuaties, doch zij wordt dienstbaar gemaakt aan de werkelijke behoeften van het geheele vasteland en van de daar gevestigde volken. De voortbrenging zal na afloop van den oorlog geheel en al worden ingericht op de onderlinge aanvullingsmogelijkheden. Dezelfde doelstellingen zullen voorzitten bij de te treffen practische maatregelen. Dit alles wil echter nog geenszins zeggen, dat zal worden aangestuurd op een bureaucratische uniformiteit. Zulks is allerminst de bedoeling ten aanzien van het bestaanspeil. Hieruit blijkt alweer, dat de economische reorganisatie op het Europeesche vasteland ook geenszins kan worden bewerkstelligd naar het aloude aanvullingsschema van agrarische en industrieele landen, want op die basis zou geen enkele inderdaad vruchtbare samenwerking kunnen worden opgebouwd. Weliswaar zal menig industrialisatiestreven van de laatste jaren ingetoomd en verschillende productiewijzigingen zullen ingevoerd moeten worden, doch aan den anderen kant zullen zich wederom nieuwe mogelijkheden voordoen voor de voor de gecombineerde behoefte werkende industrieën.

Van het grootste belang voor de toekomst zijn de gebeurtenissen in het Oosten van ons werelddeel. Daarginds ondergaat het ter beschikking van Europa staande bestaansgebied een dusdanig geweldige uitbreiding, dat zich reeds thans vrijwel onafzienbare grondstoffenrijkdommen aandienen, die op hun mijnbouwkundige en industrieele ontsluiting wachten. Reeds thans ziet men zich geplaatst voor de vraag, hoe dit vooruitgeschoven oostelijke terrein op den langen duur in het nieuw geordende avondland kan worden ingeschakeld en hoe het qua voorraadschuur voor graan en grondstoffen aan de belangen van het overige vasteland niet alleen in den tegenwoordigen oorlogstijd, doch in den toekomstigen vredestijd, dienstbaar zal kunnen worden gemaakt. Het gaat in het onderhavige geval immers om een Europeesche gemeenschapstaak, die tal van komende generaties zal bezighouden en die ter opties zal beziqhouden en die ter opvijzeling van het levenspeil en de welvaart in hooge mate zal bijdragen aan alle bevolkinsbestanddeelen, die eendrachtig zullen samengaan voor het aanpakken van dit gemeenschappelijk economisch opbouwend werk.

In verband met dezen gang van zaken kan men telkens weer de opvatting hooren verkondigen, dat deze moderne economische Europeesche solidariteit per slot van rekening op hetzelfde zou neerkomen als autarkie. Deze opvatting is er geheel naast; de Europeesche bedrijfsgemeenschap heeft allerminst de beteekenis van autarkie, doch van **autonomie**. Het toekomstige Europa zal geenszins afkeerig van het gezonde handelsverkeer zijn, doch uitsluitend in crisisperioden moet het Europeesche welvaartsgebied niet afhankelijk zijn van machten, waarop het geenerlei invloed heeft. Er zal zoodoende niet op een zelfvoorziening worden aangestuurd, doch er zal alleen een autarkisch beleid worden gehuldigd ten aanzien van de van onvoorwaardelijk vitaal belang zijnde goederen. Slechts de afdoende waarborg van de dekking van de absoluut noodzakelijke behoefte door middel van de eigen Europeesche productiereserves — en ter wille van deze veiligheid zal af en toe moeten worden afgestapt van de voorkeur voor de goedkoopste voortbrengselen — zal het voorgoed mogelijk maken, dat Europa ten opzichte van het herstel van den wereldhandel, die niet langer onder de angelsaksische heerschappij zal staan, inderdaad met goed gevolg zijn taak zal kunnen vervullen.

Voor alle niet van onvoorwaardelijk vitaal belang zijnde goederen alsmede voor de bijkomstige behoeften, die door een verhoogden levensstandaard en bij het voortdurend op volle toeren loopend Europeesche economische proces te voorschijn zullen worden geroepen, blijft de wereldhandel dus zijn principieele beteekenis behouden. Ook in die gevallen, in welke uitheemsche stoffen door nieuwe inheemsche producten worden vervangen, zullen er voor de oude behoeften nieuwe toepassingsmogelijkheden in de plaats komen en wel alleen reeds als tegenprestatie voor den naar nieuwe arbeidsterreinen uitkijkenden Europeeschen exportdrang. Zoodoende zal men dus niet op een achteruitgang, doch integendeel op een vermeerdering van het overzeesche vervoer staat kunnen maken en wel zulks des te eerder, omdat de verrichtingen in het groote Europeesche welvaartsgebied een heel wat productiever gedaante zullen aannemen, dan ooit te voren het geval heeft kunnen zijn. Overigens zullen tal van overzeesche goederen, zooals bepaalde metalen en textielstoffen op den duur niet kunnen worden ontbeerd en uit andere werelddeelen moeten worden aangevoerd. Ook het tekort in de Europeesche voedselhuishouding aan eiwit zal slechts kunnen worden verholpen door den invoer van plantaardige vetten van elders. In dit verband behoeft slechts te worden gewezen op de olie-houdende vruchten en oliezaden uit het Afrikaansche aanvullingsterrein, alsmede op de sojaboonen uit Mantsjoekwo. Ten slotte blijft Europa eveneens aangewezen op den invoer van huiden en vellen, veeren en dierlijke haren, alsmede van die tropische voortbrengselen, die, zooals koffie, thee en tabak, wel niet van vitaal belang zijn, doch die beantwoorden aan een dringende behoefte. In omgekeerden zin bieden de overzeesche markten, die immers in industrieel opzicht nog in de kinderschoenen staan, voor de Europeesche productiegoederenindustrie nog voor schier onbepaalden tijd een vrijwel onverzadigbaar afzetgebied. Voorts kunnen wij hier nog de geweldige wereldbehoefte aan chemische en pharmaceutische voortbrengselen vermelden.

De overzeesche gewesten zullen dientengevolge die sectoren van hun volkshuishoudingen tot ontwikkeling moeten brengen, die ter aanvulling van Europa kunnen strekken. Met behulp van overeenkomsten op langen termijn zal de duurzaamheid van de betrekkingen ten behoeve van een dergelijke wisselwerking tusschen productie en afzet moeten worden verzekerd, waardoor de levensstandaard in alle daarbij betrokken landen op zijn beurt zal worden omhooggeschroefd. Het reguleerend beginsel van den toekomstigen wereldhandel zal dus niet langer moeten worden gezocht in de zoogenaamde internationale werkverdeeling, die, als zijnde de van Engelsche zijde nagejaagde utopie, moest leiden tot het verval van den arbeidsdrang, doch dit beginsel zal moeten worden gevonden in de beveiliging van voorziening en behoeften van het Europeesche vasteland. De groote economische reserves der toekomst liggen opgesloten in de mogelijkheid om door intensieve bedrijfsmethoden de productie van bepaalde gebieden zooveel doenlijk op te werken, terwijl de extensieve exploitatiezucht van het internationale zakenleven naar den ouden Engelschen trant na het ontsluiten van de geheele aarde is vastgeloopen. Het getuigt stellig van een verkeerd inzicht, dat hier en daar nog de meening heerscht, dat er binnen afzienbaren tijd na afloop van den oorlog een principieele omkeer zou moeten plaatsgrijpen in de thans gehuldige economische politiek, die dan per saldo zou worden teruggestuwd in de vrijhandelsbanen van het klassieke liberalisme. Ten aanzien van de fundamenteele wijzigingen, die zich tegenwoordig in het economisch bestel in Europa en in de geheele wereld voltrekken, gaat het allicht niet om een soort van episode, doch om een structuursverandering van het grootste belang, die is voorbestemd om aan den wereldhandel van morgen een volslagen nieuwen aanschijn te geven.

VERWONDERLIJK? WEL NEEN!

Kort na het binnenmarcheeren van de Duitsche troepen in Parijs in 1940 vond de Sicherheitspolizei in de woning van den beruchten joodschen advokaat de Moro Giafferi, verdediger o.a. van den jood Grünszpan, een uitvoerige briefwisseling met....

Nu met?

Met Kardinaal Verdier; over een actie tegen Nazi-Deutschland.

HET VERVAL DER KERK

„Volk en Staat" vertelt hoe een pastoor in de buurt van Mechelen zijn parochianen het volgende „Woord Gods" verkondigde:

„Smokkelen is geen kwaad, zoo zegde de eerwaarde heer pastoor. Ik heb ook gesmokkeld. Het komt er maar op aan, dat ge u niet laat betrappen. Indien men u toch bij de lurven te pakken heeft, en ge gestraft wordt, dan moet ge natuurlijk betalen. Dat zijn zuiver burgerlijke aangelegenheden, bezwaren of geweten komen daar niet bij te pas. En, beste parochianen, indien er in het dorp menschen zijn, die op deze manier goed geld verdienen, ik vraag het u, gelief hen dan niet te verraden, noch rouw of verdriet over deze huizen te brengen."

In den naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes, niet waar?

ONS VOLK EN HET RIJK

Een artikelenserie over de onderlinge betrekkingen der Duitsch-Germaansche stammen door de eeuwen heen

Om misverstand te voorkomen zij hier allereerst het volgende opgemerkt. Het Rijk (Het met een hoofdletter en Rijk met een hoofdletter) beteekent hier niet het Duitsche Rijk, maar „Het Rijk", d. i. de mythische gedachte van een Rijk aller Germanen, zooals dit, sedert er Germanen zijn, de Sehnsucht is geweest van de harten van millioenen en nog eens millioenen Germanen; zooals dit ook de drijfveer is geweest van het handelen van alle groote helden uit de geschiedenis der Germaansche volken, vanaf Herman den Cherusker tot Gustaaf Adolf en Adolf Hitler toe. Het is dus Het Rijk, zooals dit thans onder leiding van dezen allergrootsten Germaanschen zoon op het punt staat te worden geboren om een veelduizendjarige toekomst tegemoet te gaan. Nu is er toch meermalen van het Duitsche Rijk sprake. In deze gevallen was echter dit Duitsche Rijk de belichaming van de Rijksgedachte.

Als titel kiezen wij daarom bewust niet „Nederland en Het Rijk", omdat het Rijk der Nederlanden vanaf 14 Mei 1940 heeft opgehouden te bestaan, terwijl het Nederlandsche volk zal blijven leven.

TER INLEIDING

Meer dan ooit blijkt Duitschland onze lotsbestemming te zijn en staan wij voor de noodzaak, onze blikken oostwaarts te richten. Voor de overzeesche gebieden, die wij „onzen Oost" noemden en die ons door afwending en vijandige bejegening van onzen werkelijken „Oost" verloren gegaan zijn, treedt deze laatste nu in de plaats met de verzoenend toegestoken hand van den sterkeren broeder, om ons te herinneren aan de stem van ons bloed en te wijzen op onze toekomstige taak.

Oude banden zijn het naast de nieuwe, die ons met onzen duitschen broeder verbinden. Juist de wederbewustwording dezer oude banden is het, die ons de nieuwe lotsgemeenschap zoo veel vertrouwder doet toeschijnen, die den dwang der omstandigheden doet verkeeren in een eervolle voortzetting van een roemrijke traditie en in den verblijdenden terugkeer tot een vergeten historische bestemming. Daarom is het noodig aan de vergetelheid te ontrukken, wat met voorbedachten rade daaraan prijsgegeven is.

Dat het duitsche volk eens ook ons volk, het Duitsche Rijk eens ook ons Rijk was, hoe weinig weten wij over het algemeen nog van deze zoo belangrijke feiten!

Ontelbare malen hebben wij in het Wilhelmuslied het duitsche bloed van den „Vader des Vaderlands" en van ons voorgeslacht bezongen. Ontelbare malen sprongen ons de met den rijksadelaar getooide wapenschilden veler steden, de symbolen der oude duitsche rijksheerlijkheid op kerktorens en ruïnes, de aan keizertijd en Hanse herinnerende namen van steden, grachten en straten in het oog en toch, hoe onopgemerkt ging dat alles aan ons voorbij!

Zoo was het tenminste nog vóór den oorlog. Er lag systeem in de verloochening van wat ons de geschiedkundige feiten zwart op wit aantoonden, in het wegmoffelen van onze ras-, stam- en volksafkomst, in het wegmoffelen van den oorspronkelijken naam van onze taal en van de kerk onzer voorvaderen. Het was niet ongevaarlijk, bepaalde geschiedwetenschappelijke feiten van de grootste beteekenis en eervollen klank in het openbaar naar voren te brengen.

Maar intusschen is, zooals gezegd, veel veranderd. De politieke redenen om ons volk nog te blinddoeken voor de duitsche zijde van zijn geschiedenis zijn radicaal weggevallen. Dringender dan tot dusverre is het nu zelfs geboden deze zijde in het volle licht te plaatsen om het verzoeningsproces t.a.v. onze oosterburen te stimuleeren.

Men hoort een enkelen keer de opmerking, dat het niet opportuun is, aan vroegere banden te herinneren. Wij kunnen ons levendig indenken, dat het niet aangenaam is, wanneer een volksche gedachte, waarboven men zich vroeger vèr verheven voelde, nu triompheert, maar het komt ons als een misdaad voor, nog eens in de fout van miskenning en doodzwijgen van alles, wat in onze geschiedenis aan de duitsche lotsverbondenheid herinnert, te vervallen en hiermede in die struisvogelpolitiek, die ons nu aan den rand van den afgrond gebracht heeft. Te meer is dit het geval, waar de terughoudendheid, die hier te lande t.o.v. Duitschland nog bestaat, voor een groot gedeelte voortspruit uit de te groote onwetendheid aangaande de duitsche wortelen van ons volksbestaan, waarmede wij nu eenmaal voor altijd rekening zullen hebben te houden.

Intusschen zijn in Duitschland enkele uitvoerige werken verschenen, die zich met de verhouding Nederland-Duitschland bezighouden. Zoo „Das Reich und die Krankheit der europäischen Kultur" door C. Steding en „Die Niederlande und das Deutsche Reich" door W. Reese. Vooral scheen het ons nuttig toe, in den tekst zooveel mogelijk gegevens uit het voor een breeder publiek moeilijk leesbare laatste boek te verwerken. Uit Stedings werk hebben wij volledigheidshalve enkele hoofdgedachten weergegeven.

Moge dit geschrift er toe bijdragen, in breeder kringen van ons volk het besef te wekken, dat wat de huidige tijd van ons eischt niet is een afbreken van onze historie, een opgeven van onzen volksaard, doch integendeel juist de schoonste vervulling is van onze geschiedenis en van ons volkswezen.

WAT EENS EEN WAS

Wanneer wij nu de innige verbondenheid en wezensgelijkheid, die eens tusschen het nederlandsche en duitsche volk bestond en die ook nu nog niet geheel verdwenen is, aan de hand van feiten en uitspraken van bevoegde personen willen aantoonen, is het uitgangspunt, dat zich aan ons als grondslag dier saamhoorigheid opdringt, de ras- en stamgemeenschap der beide volken.

Daar de eerste, de gelijkheid van het ras, hier en in het Rijk, ook wanneer men de bestaande vermengingen en de onderscheidingen der moderne rassenleer in aanmerking neemt, wel nergens in twijfel getrokken zal worden, willen wij slechts op de laatste een vluchtigen blik werpen. Deze schijnt niet zoo algemeen als vanzelfsprekend beschouwd te worden, zoodat men meermalen de aanduiding „nederlandsche stam" ontmoet in onderscheid van de niet nederlandsch sprekende duitsche stammen. Geschiedkundig is dit volgens F. Petri slechts voorwaardelijk juist. „Want van huis uit is het op den bodem der Nederlanden zich vestigende germaansche volksdom overal van gelijken oorsprong met dat van de resp. aangrenzende westduitsche en noordwestduitsche gebieden. Reeds de menigvuldig vertakte en ineengegroeide voorhistorische wortel van het volksdom laat geen mogelijkheid open tot een gemakkelijke scheiding van de nederlandsche en duitsche volksgrondslagen." [1])

De pionier der volkswetenschap, W. Riehl, die zich door zwerftochten en studie ook diepgaand met Nederland heeft beziggehouden, schrijft in zijn „Wanderbuch": „Friezen, Nedersaksers en Franken hebben het nederlandsche volk na den tijd der oude Batavieren de wezenlijke grondtrekken van den heel-duitschen aard gegeven; zij hebben het in samenhang gehouden met de verder naar achter zetelende duitsche stammen. Daarbij treden evenwel als twee tegenpolen de Friezen en Franken naar voren; in het Friezendom trok de Nederlander zich met zijn nederduitschen nabuur eigenaardig vasthoudend op zichzelf terug; door de Franken stelde hij zich open voor het buigzame, bewegelijke duitsche kultuurleven. Een nedersaksisch element van Westphalen uit trad daartusschen in, als het ware een zwevend midden." [2])

Dit saksische element heeft voor de landen aan de Zuiderzee de noodzakelijkheid van een nederduitsche rugdekking zoowel economisch als geestelijk-kultureel en volksch-politisch ook toen nog niet uit het oog verloren, toen reeds lang elk stambewustzijn zich op bepaalde landschappen teruggetrokken had en in nieuwe staatswording opgegaan was. Door het geheele tijdsverloop der middeleeuwen heen streefden de lotsverbonden IJsellanden en Westphalen steeds weer naar belichaming en zingeving van een eenheid, die eens onder saksische heerschappij bestaan had.[3]) Terwijl de Franken meer met de staatsgedachte en het Rijk verbonden waren, vormden de oostelijke Saksers vooral de binding aan het (nederduitsche) volksdom.[4])

Alvorens echter deze verbondenheid door volksdom en Rijksgedachte een nieuwen grondslag krijgt in het eerste Duitsche Rijk, zijn onze nederlandsche gewesten eerst nog bestanddeel van het Frankische Rijk en nadat dit in drie deelen uiteengevallen is, van het middendeel. Tot het Noorden van dit middendeel, dat Neder-Lotharingen heette, behoorden de noordelijke Nederlanden. Een deel van het eerste Rijk der Duitschers werden deze bij het verdrag van Meersen (in Limburg) in het jaar 870 (de kustgebieden in 880). Hierna volgt voor dit gebied echter nog weer een periode van wisselend lot, totdat het in 925 voor de volgende zeven eeuwen en nog langer in het genoemde rijk opgaat.

Van het latere nederlandsche gebied, dat als deel van Lotharingen nog uit van elkaar onafhankelijke gouwen bestond, zijn van den aanvang af nauw verbonden met den koning als de centrale macht van het Rijk: het latere graafschap Holland en het bisdom Utrecht. Samen met Luik is vooral Utrecht bijna twee eeuwen lang drager geweest van de politiek en de taak van het Rijk in deze lage landen. Dit bisdom, waar men in de laatste jaren van bisschop Balderik (918—975) voor het eerst leert spreken van de „grootheid van de duitsche bestemming tot het Rijk" [5]), is steeds het troetelkind der duitsche koningen en keizers geweest.

Behalve met allerlei rechten werden de bisschoppen van Utrecht door den koning met een steeds grooter aantal rijksgoederen beleend. Zoo kwamen zij o.a. in het bezit van Overijsel, Drente en Zuid-Groningen. „Nooit mag men over het hoofd zien," zegt Reese, „dat deze politieke opbouw van het landschap aan den benedensten Rijn van de zijde van het Rijk kwam. Zonder den wil van den duitschen koning.... had het geen bestand." [6])

Deze verhouding van Utrecht tot het Rijk had ook een versterking van de koninklijke macht in deze streken ten gevolge. Tegenover de hertogen en graven van Neder-Lotharingen waren de meer van den koning afhankelijke bisschoppen weldra de steunpilaren der koninklijke heerschappij.

De broeder van Keizer Otto I, de latere aartsbisschop van Keulen en opperhertog van Lotharingen, Bruno, is in Utrecht opgevoed. Deze Bruno staat aan het begin van een nieuwe lotharingsche rijksverbonden geschiedenis. Hij versterkte ook aan den benedensten Rijn den invloed van den lotharingschen hertog. Hij verbond Neder-Lotharingen vaster met het duitsche midden en maakte het zoo tot de eerste politieke „Siegfriedstelling" der duitsche geschiedenis.[7]) Bisschop Ansfried van Utrecht (995—1010) was een gaarne gehoord raadsman van den lateren saksischen koning Hendrik II

---

[1]) „Die Niederlande und das Reich" blz. 16.
[2]) Blz. 46.
[3]) W. Reese „Die Niederlande und das Deutsche Reich" blz. 22.
[4]) Reese blz. 24
[5]) Reese blz. 98.
[6]) Reese blz. 101.
[7]) Reese blz. 44, 47.

Het is maar een Heiden!

Voor een rechtgeaard, o zoo christelijk Ozoër is het heidensche synoniem met het barbaarsche, duivelsche verfoeilijke, kettersche, goddelooze enz. enz. Zonder hier op deze materie dieper in te gaan (het begrip is te ruim en geeft daartoe geen vat) willen wij alleen opmerken, dat het boekje van Van der Vecht: „Onze heidensche voorouders en hoe wij hen leerden verachten" voor deze kringen vergeefs is geschreven. Daarbij constateeren wij dan nog, dat het Latijnsche woord voor heiden „paganus" is, hetgeen zooveel beteekent als dorpeling. De gekerstende stadsmensch, de verbasterde, gedemoraliseerde Romein van zekere eeuw noemde aldus den man van buiten, den boer, die veel meer dan bij de oude Romeinen pietas en probitas: de vaderlandsliefde, het Godsvertrouwen en de rechtschapenheid had bewaard, bloed- en bodemverbonden als hij gebleven was. Wij zullen overigens het heidensche diepe, mystieke Godsgeloof in den God-in-en-om-ons niet vergelijken met het christelijke geloof in den God-buiten-ons. Wij zullen ook niet de Godverbondenheid, die elke rassen volkspersoonlijkheid, waar ter wereld en in welke tijden ook, op eigenaardige wijze beleeft en uitdrukt in eigen-geaarde vormen, stellen tegenover een buitenrassigen, internationalen al-menschheidsgodsdienst. Slechts zij nog even het boeiende standaardwerk van Keuchenius geciteerd:

„Op dezelfde strenge zedelijkheid berustte ook de Germaansche huishouding. Man en vrouw beiden hadden het besef hunner zedelijke verantwoordelijkheid tegenover voor- en nageslacht. Deze behoefde hun niet eerst uit joodsche woestijnkronieken door roomsche priesters bewezen en bijgebracht te worden. Het tegendeel is waar: ik heb er reeds op gewezen, hoe juist de bekeering het verval der zeden onder de noordelijke volken heeft gebracht. Er bestaat hieromtrent niet meer de geringste twijfel. Het waren niet slechts Tacitus en Caesar, die den zedelijken levenswandel der zoo gehate Germanen roemden, maar zelfs de jood Paulus. In zijn brief aan de Christengemeente in Korinthe rept hij over de ontucht dezer bekeerden en prees het voorbeeld der heidenen. „Men hoort ganschelijk dat er hoererij onder u is en zoodanige hoererij, die ook onder de heidenen niet genoemd wordt" (I Kor. 5:1)."

Wij weten ook, dat in kerkelijke onderwijskringen de meening bestaat, dat een overwinning van het nationaalsocialisme, zelfs een van het Nationaal-Socialisme, gelijk zou staan met een overwinning van „het" heidendom en wel van dat boven zwartgeschilderd heidendom, den doodsvijand van het lammerenonschuldige, lieve politieke christendom. Wij weten ook, dat het woord „heiden" in de bladen dezer Ozoërs synoniem is met „nationaalsocialist". Wie „heiden" zegt en „nationaalsocialist" denkt, die maken ze lekker en fijn toch „niks"! Dien „vernaggelen" ze niet, om met paedagogus Klinkenberg, die inderdaad nog altijd niet vernaggeld is, te spreken. Het is ons echter ook niet onbekend, dat er niet alleen in de dagen, toen Paulus in de „krenten" (de Korinthiërs) sloeg — zooals de volksmond hier en daar zich uitdrukt — maar altijd „heidensch' christendom is geweest. Er heeft in de Middeleeuwen een kerkelijke verordening bestaan, die den pastoor het samenwonen met zijn moeder verbood, vanwege het gevaar der bloedschande en het staat vast, dat er maar al te veel reden voor het bestaan dezer verordening aanwezig was. Wij denken daarom juist aan dit geval, omdat er pas weer een besluit ter bestrijding der bloedschande, dat zeer te denken geeft uiteraard, is uitgevaardigd en wel door den Secretaris-Generaal van het Departement van Justitie!

Aan dit alles moesten we denken, toen we niet in het eerste het beste, ondanks de papierschaarschte nog altijd verschijnende bijzonder onderwijsblaadje, maar in het Paedagogisch Tijdschrift voor het Christelijk Onderwijs van Juli j.l., een autoritair en toonaangevend orgaan voor de onderwerpelijke kringen, een merkwaardige passage aantroffen. Men begint er zeer onschuldig met een paedagogisch advies. Leerkrachten die last hebben met de orde — en dus een veel te vroegtijdige invaliditeit in het vooruitzicht hebben — wordt de raad gegeven: bezoekt de ouders der belhamels. Via een woordkunstigen tusschenweg wordt daarna natuurlijk het Bijbelspad betreden: er zijn n.l. ook boeken voor huisbezoek: de Bijbel en de Natuur, die niets anders dan een boek, nog wel een prentenboek, van God is. Nu zijn we echter nog niet tot de heidenen gekomen! Stil maar! De boomen en Socrates geven hier wel uitkomst. De boomen staan immers in Gods prentenboek en Socrates was een heiden. Nu hoeven alleen nog maar de boomen aan Socrates gebonden te worden. Hoe Socrates aan de boomen wordt opgehangen, vernemen wij aldus: Socrates heeft gezegd van de boomen niets te kunnen leeren: „Maar daarvoor was hij dan ook een heiden!" Nah, is me die Socrates even vernaggeld! Het is onnoodig op de verachting te wijzen, die uit zulk een uitlating spreekt. Bovendien wordt gesuggereerd, dat men een dergelijke domheid van een heiden kan verwachten en, sterker nog en aanmatigender, o christelijke deemoed, dat zelfs de wijze Socrates, zoo bekend uit de Fransche grammaire en het Nederlandsche stijlboekje, aan domheden blootgesteld is, die hij zeker niet zou begaan hebben, ware hij geen heidensche heiden, maar een christelijke bijbeltekster geweest (d.w.z. bijbeltekstverkrachter).

Ook schijnt het, dat de heiden met de boomen niet op te goeden voet staat. Dat strookt echter in het geheel niet met de bekende sterke natuurliefde van den „heiden", die tegelijk „physisch" en metaphysisch zou kunnen genoemd worden, zoo alomvattend en organisch als zij is.

Wanneer echter onze Ozoërs ondanks alles op Socrates willen afdingen, dan kunnen wij hun betere motieven dan de boomen en het heidensche aan de hand doen. Socrates was leelijk en van minderwaardig ras. Wat erger is: zijn mentaliteit was niet de zuiver-grieksche. Hij wilde de bloedverbasterde, gedenatureerde Atheners verheffen door een rationeele zedeleer te verkondigen, die inhield, dat deugd en fatsoen niet aangeboren zijn, maar aangeleerd moeten worden. Hij is de eerste internationale humanist en intellectualist geweest, de eerste verkondiger van het wereldburgerschap (daar hebben wij het weer).

Wij vreezen, dat bijbelrassigen dit met deze humanisten en wereldburgers gemeen hebben, dat ook zij ons vreemdrassig zijn.... Van zooveel haat tegen het oude en „moderne heidendom" en, aan den anderen kant, van zooveel liefde voor het jiddische (de joodjes!) geven deze christelijke Ozoërs voortdurend blijk, dat men hen gevoegelijk de joden van het Nieuwe Verbond zou kunnen noemen.

Uit de vele voorbeelden die ons ten dienste staan nog een enkel! In een recensie van „Ons eigen volk in het feestelijk jaar" van de hand van den bekenden folklorist D. J. v. d. Ven wordt tot besluit met veel leedvermaak door De Standaard van 20 Juli j.l. opgemerkt:

„Veel van de folklore wortelt in heidensche gebruiken; op menige plaats weet de heer v. d. Ven echter duidelijk aan te toonen, hoe het christendom over het heidendom zegeviert."

Omtrent dat „hoe" zouden wij overigens ook wel iets meer willen weten: over de geweldadige wijze b.v. waarop dat geschiedde.

De Standaard geeft ook dit citaat uit Van der Ven: „Ook bestaan in meer dan één protestantsch gewest nog de bid- en dankdagen (voor het gewas). Hoezeer men daaraan hecht, bleek o.m. te Goes, waar in 1940 de collecte in de gereformeerde kerk, die ongeveer 1200 leden telt, de som van 1460 gulden heeft opgebracht." Deze vrome geldelijke liefde zal het gewas ongetwijfeld ook ten goede zijn gekomen en niet minder, dat lijdt geen twijfel en daar gaat het om, de zakken van het kerkbestuur. Het is maar gelukkig voor deze vervolgers van het heidendom, dat zij niet met gelijke munt betaald worden en zij, die geen cent aan Winterhulp of Volksdienst geven, niet gedwongen worden deze gelden voor werkelijk sociale doeleinden af te staan!

Großdeutschland

Großdeutschland ist die Heimat
aller Söhne und Töchter, die einst
eine deutsche Mutter am Herzen trug
und die ein Vater rief zu Kündern
und zu Kämpfern für das Reich.

Großdeutschland ist der Acker
freier Brüder des deutschen Volkes
und darauf das Recht unwandelbar
sich selber Ehre spricht, Altar
für jedes Opfer der Nation.

Großdeutschland war der Traum der
besten Väter, die heilige Sehnsucht
aller der Versprengten
und wird der Glaube unserer Enkel sein!
Aus Blut und Erde und in Ewigkeit.

HERBERT BÖHME

evenals een invloedrijk staatsman op de rijksdagen.

Nog meer dan de saksische zijn de salische heerschers van het Rijk met Utrecht verbonden geweest. Alleen mede door den steun van den bisschop van Utrecht tegen Hertog Gozelo van Neder-Lotharingen kon Keizer Koenraad II het wagen, zich te Aken, Luik en Nijmegen te vertoonen op zijn „koningsrit" door het Rijk.[8]) Het was ook te Utrecht, waar deze keizer stierf en waar een deel van zijn stoffelijk overschot in den Dom bijgezet werd. De keizers Hendrik III en Hendrik IV vierden herhaalde malen in Utrecht het Paaschfeest. Bij de afzetting van Paus Gregorius VII door Keizer Hendrik IV in 1076 speelde de utrechtsche bisschop Willem in diens omgeving de groote rol. Hij was het, die op het concilie te Worms de afzetting doordreef.[9])

Bisschop Koenraad van Schwaben, als opvolger van Willem, was zeer gezien bij Hendrik IV. Deze gaf hem zijn zoon ter opvoeding in de bisschopsstad. Hendrik IV is in het koninklijke paleis in den utrechtschen burcht gestorven (1125). Keizer Frederik Barbarossa heeft behalve in Nijmegen en in de Maasstreek, ook meermalen in Utrecht vertoefd.

De goede verstandhouding van den utrechtschen bisschop met den Keizer veranderde eerst als gevolg van de spanningen en conflicten tusschen den Paus en den duitschen Keizer. Het begon met de botsing tusschen bisschop Godebold (1113—1127) en Hendrik V. De rol, die het bisdom als het betrouwbare bolwerk van de rijkskerk en daarmede van de rijksmacht gespeeld had, was nu weliswaar uitgespeeld, maar desniettemin heeft Utrecht tot in de 13e eeuw een, zij het ook kwijnende, rijkskerkelijke traditie bewaard. Annalen van den utrechtschen dom uit het jaar 1200 zien in het bezoek van den keizer een gewone gebeurtenis.[10])

[8]) Blok Gesch. v. h. Nederl. Volk I blz. 106.
[9]) Blok blz. 113.
[10]) Reese blz. 254.

MARTIEN BEVERSLUIS: Het verval der Nederlandsche poëzie IV

De lof der banaliteit. Keukenromantiek

In mijn voorgaande artikelen over de verwording der Nederlandsche poëzie heb ik voornamelijk gewezen op twee elementen, die in de moderne dichtkunst opvallend waren n.l. de zedeloosheid en de taalverkrachting.

Er is echter nog iets waarop ik wijzen wil en dat is de nuchterheid en banaliteit, die zich langzamerhand van het gedicht meester maakt.

Men zou zoo zeggen nuchterheid en poëzie zijn contrasten. Dat waren zij ook en dat zullen zij in der eeuwigheid blijven. De romantiek, vaak door deze nieuwlichters doodgekreten en weggehoond, staat steeds weer op en straalt onvergankelijk in de oogen van elk kind. De romantiek is niet te dooden.

De moderne dichters schrijven met overleg en raffinement. Spontaneïteit, romantiek, inspiratie, het zijn voor hen begrippen geworden die verouderd zijn. Uit vrees rethorisch te worden en vooral omdat zij geen liefde meer bezitten voor het leven en al het omringende, worden zij woordpuzzelaars en vernuftige, handige versificatoren, die door spitsvondigheden, glossen, gladheden, geestigheidjes en spielereitjes de aandacht van de werkelijke poëzie afleiden.

Men kan de hedendaagsche dichtkunst dan ook vergelijken met koffie Hag, zij spaart het hart. –

Zoo werden wij dan ook in tallooze verzenbundels onthaald op banaliteiten als volgt (Eric van der Steen—Paaltjes Sr.)

Ik schreef indertijd een roman
waar minnaars zich nooit in verpoosden
en epistels, zoo wel gebouwd
dat de brievenbus er van bloosde.
Deze waren bestemd voor Marie
zij heeft ze in stijl ontvangen,
de enveloppe verbrand,
met de rest zekere plaats behangen.

Nietwaar, dit heeft nu werkelijk niets te maken met het begrip dichten. Integendeel, het is eer een urinoiropschrift. Een ander vers over een mislukt examen, luidt aldus:

Omdat ik van Stradrecht niet veel wist
en 1302 alleen van aanzien kende
omdat ik mij in een erfdeel heb vergist
en nimmer aan het Handelsrecht wende
omdat ik de Gemeente heb gezegd
terwijl het kennelijk „de Staat" moest wezen,
[enz.
dáárom heeft men mij afgewezen....

Ik sprak eens een modernen dominee, die dweepte met de verzen van Nijhoff en vooral met zijn cyclus sonnetten „Voor dag en dauw". Hij zeide dit diepe en prachtige werk aan zijn cathechisanten voor te lezen. Arme wordende Christenen! Ik wil het oordeel gaarne overlaten aan den lezer, nu ik één dezer brillante poëtische sonnetten citeer. Zeker, het is in den sonnetvorm geschreven, maar dat is ook alles. Het is geleuter voor dag en dauw. Het is plat, en de geheele dictie is van een vorm-nonchalance, die aan de blage van een eerstejaars student herinnert. Nu vond die dominee dit vers „eenvoudig verrukkelijk" en om de laatste strofe „een psychologische vondst". Ik vind het wat het tenslotte is, een keukenpraatje bij den gootsteen.

Het luidt als volgt:

Wij stonden in de keuken, zij en ik.
Ik dacht al dagen lang: vraag het vandaag.
Maar omdat ik mij schaamde voor de vraag
wachtte ik het onbewaakte oogenblik.

Maar nu, haar bezig ziend in haar bedrijf
en de kans hebbend die ik hebben wou,
dat zij onvoorbereid antwoorden zou,
vroeg ik: waarover wil je dat ik schrijf.

Juist vangt de fluitketel te fluiten aan.
Weer is dit leven vreemd als in een trein
te ontwaken en in ander land te zijn.

En zij antwoordt, terwijl ze langzaam-aan
het drup'lend water op de koffie giet
en de damp geur wordt: een nieuw bruiloftslied.

Ik geloof dat het Nederlandsch lezend publiek door den overvloed abacadabra en nuchteren rommel die het als poëzie in ernst regelmatig werd voorgezet of volkomen verward is geraakt en geen oordeel meer kan vormen of afgeschrikt is en niets meer lezen wil.

Het laatste zou niet te verwonderen zijn en zou ons zelfs hoopvol stemmen. Ik geloof overigens dat velen al te zeer bedorven zijn om nog werkelijke poëzie te kunnen onderscheiden van kitsch. Zoo zijn er nog lieden, die zich nationaalsocialist noemen en Slauerhoff's poëzie hoogelijk bewonderen. Ik ben niet blind voor zekere literaire kwaliteiten van dezen ontgoochelden levens-verachter, doch ik heb daarbij een grenzelooze minachting voor de banaliteit van dit soort dichtproeve des heeren Slauerhoff. En ik wensch front te maken tegen diens invloeden, al verwijt mij de heer Van der Made in „De Waag" dan ook duizend malen dat ik „mijn wapenen verkeerd gebruik".

Liever sla ik eenige malen mis met mijn zwaard (zeg maar gerust slakkensteker) dan dat ik vergeet een ongedierte aan de punt te rijgen. Hier is zulk een kruipende made van den zoo vereerden zwaarmoedigen cynicus Slauerhoff, dien ik voor een psychopaat verslijt:

Annonce

Reine jonkvrouw die mij leest,
Als door mijn zinlijk woord ontroerd,
Aan 't lustloos leven fel ontvoerd,
Ge een streeling gaan voelt langs uw leest,

Denkt eens aan hem die altijd gaf,
Tot hij niets overhad, weest lief,
Streelt eens zijn zinnen, schrijf een brief,
Spreekt een ontmoeting met hem af.

Weest voor gevolgen niet bevreesd;
Als 't rendezvous soms vruchten heeft,
Gij zijt het niet die ze voldraagt.

Wordt in een vers dat hem omzweeft,
Uw schuld onthult, 't is niets gewaagd,
Jonkvrouwen die mijn verzen leest.

In een dialoog tusschen Tristan Corbière en een gravin, (een gedicht dat door de critiek bekwijld is, zoo prachtig als men het vond) gaat het er om of de gravin zich door den mismaakten krates wil laten verkrachten ja of nee. Het vers, dat pornografie is van het begin tot einde, besluit met den godslasterlijken regel van de perverse gravin:

„Maak het dan donker! Een, twee, drie, in
[Godsnaam!"

Het is ongetwijfeld de invloed der joden geweest in de kunstcritiek en de groote pers, die deze soort literatuur aannemelijk heeft gemaakt en ingang heeft doen vinden bij het jonge publiek, want geen Germaansche geest verdraagt op den duur deze platte, vulgaire aardigheidjes. -

De poëzie, die wij de laatste decennia te lezen kregen, deed mij steeds denken aan de gemeene briefjes en prentjes, die sommige vieze jongetjes op het Gymnasium vroeger stiekum in de klas doorgaven. Zij stond niet boven de literatuur van de „Zwarte Kat".

Het schrijven van iets wat rijmt en wat loopt, vermag ongeveer iedereen wel te presteeren. Zelfs een sonnet kan men maken. Maar de poëzie van het hart en niet van het verstand, die is nog steeds zeldzaam. De rede en de onredelijkheid heeft het gevoel en de liefde verstikt; wij zijn in een stinkend slop verzeild geraakt en vastgeloopen in woordpuzzels.

Men kan sonnetten maken op de zee als Willem Kloos deed en dit geschiedt eenmaal in een eeuw en men kan sonnetten schrijven op zeeppoeder en daarvan levert de moderne dichter er bundels vol.

Ik zal U een bewijs geven dat men overal op kan dichten. Ziet hier mijn moderne bijdrage. Is zij veel verschillend van de als ernstig uitgegeven banale prullaria der z.g.n. „groote dichters" van „Stille opmars"...?

$a^2+2\,ab+b^2 = (a+b)^2$
O liefste, neem uw pen en wil mij duidlijk
[maken
dat a kwadraat plus twee ab plus b kwadraat
gelijk is aan 't kwadraat van a plus b in haken.
Terwijl mijn algebra... isch je oog gadeslaat.

Juist, juist! da's goed begin! Je laat d'ab...en
[slaken;
hun stijf coëfficient, ja zeker lief! je laat
ab, dus naast ab en zet dan tusschen haken
Da's a maal a+b! plus b maal net zoo'n maat.

Dan krijg je a+b maal a+b natuurlijk!
En dat is a plus b precies ter tweede macht.
Is dat de liefde niet van ons? maar dan
[figuurlijk?

Jouw liefde is a! en b ben ik! ('t wordt avon-
[tuurlijk)
De haken er om heen, de band die samen-
[bracht
En twee! der liefde macht, is dubbel sterk
[natuurlijk!

Veere 10 Augustus 1942.

CHURCHILL NAAR DE SOVJET-UNIE

Ook Europa zal hem graag een warme ontvangst bereiden!

DE WEEK TE LONDON

ROEMVOLLE ARBEID

van Mr. Churchill in de U.S.S.R.

Het Engelsche volk moet geschoold worden!

(Van onzon Londonschon Telefoonist)

Dat onze eminente minister-president mr. Winston Churchill naar de U.S.S.R. gevlogen is, heeft allerwegen in this country een golf van bewondering gewekt, want het is voor den donder geen lolletje om op het oogenblik bij de Sovjets te zitten. Mr. Churchill is, naar wij van vrij betrouwbare zijde vernemen, allerhartelijkst verwelkomd. Monsieur Stalin was zelve ter begroeting aanwezig en overhandigde den Britschen premier om te beginnen een flesch van een wodkaatje, zooals het in heel Schiedam (Kon. d. Ned.) niet gevonden wordt. Hierdoor brak het ijs voorspoedig. — Naar wij verder vernemen, hebben zich ter conferentie een 80-tal-generaals gemeld, benevens een 1400 politieke commissarissen, die door den noodlottigen gang der gebeurtenissen werkloos zijn. Zij kwamen mr. Churchill verzoeken hun krachten in dienst van het Empire te mogen stellen. De generaals zouden dan hun schat van kennis op het gebied van strategische terugtochten bij dien van de officieren van H. M.'s Home and Expeditionary Forces kunnen voegen, terwijl de politieke commissarissen voornemens zijn de politieke scholing van het Engelsche volk ter hand te nemen. Het gerucht gaat, dat mr. Churchill, toen hem dit voorstel werd gedaan, zeide: „Alles goed en wel, mijne heeren, maar gij wéét toch, dat wij een kapitalistische bourgeoisie op positief-christelijken grondslag zijn, nietwaar?" De heeren lachten hierop veelbeteekenend, waarna mr. Churchill eveneens veelbeteekenend lachte. Uit alles blijkt wel, dat de conferentie in volledige overeenstemming der betrokken partijen is gehouden. Voegen wij hieraan nog toe, dat Hare Majesteit O. G. K. in Amerika iets te water heeft gelaten, en gij kunt u voorstellen, waarde lezer, dat de week te London weer zwanger was aan gewichtigheden. (Nadruk verboden)

Hoofdredacteur: Gerrit Stroopop, Leuterkerke; plaatsvervanger van den hoofdredacteur: Eli Krantenman; adviseerend hoofdredacteur: Sam Onderwijzer: secretaris van den hoofdredacteur: Maup Pennevoerder; adjudant van den hoofdredacteur: Julius Korporaal; chef van dienst: Harry Ossedrijver; eerste redacteur buitenland: Jozeph Lopes de Vitos; tweede redacteur buitenland: Moos van Praag; eerste redacteur binnenland: Lou Waterman; tweede redacteur binnenland: Piet Jansen; eerste redacteur kunst: Sal Voorzanger; tweede redacteur kunst: Moritz Ballegooier; eerste redacteur financiën: Aron Goudeketting tweede redacteur financiën: Marcus Schijvendraaier; eerste redacteur geestelijk leven: Rabbi Mozes Hangjas; tweede redacteur geestelijk leven: Ds. K. W. A. K. Zalvertroost; eerste redacteur sport: Izaak Wegloop; tweede redacteur sport: David Knokker; eerste redacteur agrarisch leven: Benjamin Uienkruier; tweede redacteur agrarisch leven Levie Augurkiesman; eerste redactrice vrouwenrubriek Sara Soep; tweede redactrice vrouwenrubriek: Rache Vetklep; eerste redacteur ontspanningsrubriek: Ies Azijnman; tweede redacteur ontspanningsrubriek: Nathan Poepjes; fotoredacteur: Jacob Blitz.

NIEUW VADERLANDSCH POËTENDOM VAN DEN KOUDEN GROND.

EEN NIEUWE STILTE, WELTERUSTEN!

Met ontroering hebben wij kennis genomen van onderstaand poëem, hetwelk in het bekende vaderlandsche blad „Het Vaderland" is verschenen en zoo op treffende wijze de roerselen der vaderlandsche ziel weergeeft. Men luistere:

EEN NIEUWE STILTE

'k Lag uitgeput op straat en zag de stad
Waar 'k altijd leefde, brandende vergaan.
Nog dreunden schoten, huizen stortten neer,
'n Regen van asch dreef door den Meinacht aan.

Toen is de doodsangst van mij weggenomen.
De lucht werd bleek van de eerste schemering.
Ik voelde een nieuwe stilte over mij komen
En vredig, als een kind slaapt, sliep ik in.

JO LANDHEER

Er kan geen twijfel aan bestaan, of in de eerste strofe wordt gedoeld op Rotterdam en in de tweede op dr. Hendrikus Colijn. Zei niet deze Vader des Vaderlands immer, dat wij ons gerust ter ruste konden begeven, omdat de regeering waakte voor het welzijn van het vaderland? Welnu, deze landheer van vaderlandschen bodem schetst ons hier in oprechte vaderlandsche trouwe aan de beproefde a.r. beginselen, hoe hij na den schrik van Mei 1940 ijlings weer in de beproefde vaderlandsche rust van weleer is verzonken. Dáárom is dit gedicht van zoo groot belang voor ons volk, omdat het duidelijk zegt, dat wij moeten afwachten, gelijk meneer Linthorst Homan en meneer Colijn dat altijd gezegd hebben, totdat onze hand op vaderlandschen bodem weer werk zal vinden te doen, hetwelk zal zijn nadat het tweede front ons heeft bevrijd. Persoonlijk achten wij dit oeuvre hoogstaander dan dat van den heer H. M. Schoen, den bekenden kultuuropsteller van „Wolk en Waterland" hetwelk wij vorige week publiceerden.

(J. W. F. Borromaeus Heuning)

De Te[...]

HET MEEST GEPREZEN GROOTE LACH[...]LAD, GE[...]
Uitgever: A. B. C. KOLDERT; Hoofdredacte[...]

LAATSTE NIEUWS

(gedeeltelijk ongecorrigeerd)

Naar wijf verne;men zal G. v. D.
Naar wijf ver;nemen zal
de histeri schetentoonstel, lings

Tekst van de week

O, onze God! zult Gij geen recht tegen hen oefenen? Want in ons is geene kracht tegen deze groote menigte, die tegen ons komt, en wij weten niet wat wij doen zullen; maar onze oogen zijn op U. **(2 Kronieken 20 : 12)**

Zie, beminde broeders en zusters in den Heere: daar is nu eens een voorbeeld uit de praktijk. Ds. H. Visser, christelijk gereformeerd predikant te Middelharnis, zond ons dezen tekst, dien hij verleden Zondag als onderwerp voor zijne prediking in de chr. geref. kerk te Dordrecht had gekozen. Hoe wijs heeft de Heere Jahwe den penhouder van Ds. Visser bestuurd, toen hij deze woorden uit het tweede boek der Kronieken oppikte! Want, schare, hier wordt behandeld, hoe de Moabieten, de Ammonieten en die van het gebergte Seïr zonder oorlogsverklaring oprukken tegen Judea. Onze broeder-voorganger, hierboven genoemd, greep deze bijzondere gelegenheid aan om uit te roepen: „Ook op 10 Mei '40 trokken ons vijandige volken uit het Oosten ons land binnen, óók zonder voorafgaande oorlogsverklaring en zonder dat wij hen ook maar een haarbreed in den weg hadden gelegd." Welk een pracht vergelijking nietwaar? Broeder Visser hadde er zijne gemeente nog op kunnen wijzen, gelijkerwijs koning Josafat 't in de Schrift den Heere doet, dat wij hier met heidensche stammen te doen hebben. Terecht merkte broeder Visser nog op: „Ook wij zijn tegen hen niet opgewassen, doch God zal ons recht doen wedervaren. Dan gaat het zooals koning Josafat, koning van Judea, die niets anders voor de overwinning behoefde te doen, dan drie jaar lang buit op buit te verzamelen, omdat God den vijand had verslagen." Welk een vooruitzicht schildert broeder Visser ons hier! En hoe heerlijk wordt ons geopenbaard, wat er allemaal uit de Schrift te halen is, zoo wij maar willen **zien** wat er in zit!

Ik moge u bidden, lieve lezers van „De Telefoon", inzonderheid gij predikanten, die de H. S. terecht ziet als de voorraadschuur uwer politieke vermoenen, mij tallentijde bij te staan in de verzorging dezer rubriek.

Met pos.-chr.-ger. groet
Ds. K. W. A. K. ZALVERTROOST

Uit het dagboek van David Cohen

11)

29 Augustus.

Ik ben gisteren een avondje uit geweest. Dat zal mij lang heugen. Niet dat het mij geld gekost heeft. Integendeel. Ik ben er nog beter van geworden. Maar laat ik alles geregeld vertellen. Tegen zes uur ging ik den Zeedijk op. Ik had mijn beste kleeren aangetrokken en zag er werkelijk goed uit. Onderweg probeerden verschillende meisjes mij aan te klampen. Maar ik hield mijn verstand bij elkaar. Ik moest er eentje zien te vinden, met wie ik goedkoop uit kon gaan. Het was er werkelijk gezellig op den Zeedijk. Uit alle café'tjes klonken de tingel-tangels, overstemd door het gegil en gelach van meiden. Op goed geluk af ging ik er een binnen. Als ik me goed herinner, heette het „Bij kleine Marie". Het was nog niet erg druk. Ik ging aan het buffet zitten en bestelde een borrel. Juist toen ik deze aan mijn mond wilde brengen, werd de deur met veel lawaai opengesmeten en een sliert jonge meiden zwaaide naar binnen. Oogenblikkelijk was heel het cafétje gevuld met gezang en gelach. De meiden schoven aan bij het buffet en ik kwam tusschen twee te zitten.

„Hé, jongetje, bestel voor ons ook wat." fleemden zij.

Ik gaf de buffetjuffrouw een wenk en zij schonk twee borrels in voor de meiden. Ik had ze nog niet eens goed bekeken.

Toen we de glazen tegen elkaar stieten, liet ik het mijne bijna vallen. Die aan mijn rechtsche kant was Greetje Koopmans. Ook zij herkende mij. Een gruwelijke vloek en toen: „Als dat Davidje Cohen niet is, laat ik mij villen."

Ik wilde opstaan, maar zij duwde mij op mijn plaats terug.

„Neen Davidje", lalde zij, „wij drinken er nog eentje op de hernieuwde kennismaking."

Zij was al een heel eind weg. Zij scheen niet erg kwaad op mij te zijn. Dus bleef ik maar zitten. Zij sloeg haar armen om mijn hals en gaf mij een zoen.

„Dat ik je zoo terug moet vinden, Davidje. Je hebt me niet mooi behandeld; maar ik ben niet haatdragend hoor. Neen, heelemaal niet, hoor. En als je het tegendeel durft te beweren, dan sla ik je op je smoel, hoor je dat, Davidje?"

De meid links van me had al een anderen kennis aan de haak, dus kon ik mij geheel aan Greetje wijden.

„Zeg, Greetje, kunnen we niet ergens alleen met elkaar spreken?"

Zij begon te gichelen.

„Hoor me zoo'n klein vies jongetje eens aan. Maar ik ben niet haatdragend hoor. Jou of een ander. Dat kan me niets schelen."

Zoo had ik het niet bedoeld. Het was mij er om te doen ,haar weg te leiden uit deze kroeg, want ik was bang, dat zij op den duur wel eens onaangename dingen zou kunnen zeggen. Ik keek haar eens goed aan. Wat was zij veranderd. Al het kinderlijke was uit haar weg. Ze was nog wel mooi. Maar je kon aan haar zien, wat voor leven zij leidde.

Ik betaalde en verliet met Greetje de kroeg. Zij nam mijn arm en bracht mij naar een kamertje in een ellendige buurt.

Ik ging op een stoel zitten en Greetje nam plaats op mijn schoot. Zij begon bu sentimenteel te worden.

„Och Davidje, waarom heb je me toen zoo behandeld? Ik heb zoo gehuild, toen je 's morgens weg was en ik je nergens kon vinden. Drie dagen heb ik op je gewacht. Waarom heb je dat toch gedaan?"

Ik had mijn verhaal al klaar. Stom verwonderd vroeg ik:

„Maar Greetje, heb je dan geen boodschap van mij ontvangen?"

„Een boodschap?"

„Ja. Ik was 's morgens weggegaan om brood voor ons te halen en toen kwam ik onder een paard en wagen. Met een gebroken been werd ik naar het gasthuis gebracht. Ik heb toen gevraagd, om jou een boodschap je sturen. Hebben ze dat dan niet gedaan?"

Greetje schudde ontkennend het hoofd.

„Maar dat is verschrikkelijk. Al dien tijd heb ik gedacht, dat je me in den steek had gelaten. Zoodra ik uit het gasthuis kwam, ben ik weer naar dat karrenkerkhof gegaan, maar jij was er niet."

„Dus je hield nog werkelijk van mij, David?"

„Ja, natuurlijk Greetje. Ik houd zelfs nu nog van jou."

Toen begon ze erbarmelijk te snikken. Ze werd een beetje nuchter. Ze begon haar belevenissen te vertellen.

Toen ze drie dagen op mij gewacht had, was ze teruggegaan naar haar oom. Maar deze had haar niet meer op willen nemen. Ze was gaan zwerven toen. Ze viel in handen van een slechte vrouw en deze had haar gemaakt tot wat ze nu was. Ze smeekte me, om haar weg te nemen uit deze ellende en weer opnieuw met haar te beginnen.

„Heb je dan geen geld, Greetje?"

„Ja wel. Ik heb het laatste jaar geheel voor mijzelf gewerkt. Ik heb een paar honderd gulden overgespaard. De andere meiden besteden al hun verdiensten aan eten en kleeren. Maar mij kon het niets schelen. Al het geld heb ik opgepot en slechts het hoognoodige af en toe aangeschaft."

„Heb je dat geld hier in huis?"

„Natuurlijk. Daar in de kast in een klein trommeltje."

I kbegon nu erg verliefd te doen. Zij liet zich geheel door mij weer inpalmen. Zij haalde een flesch drank uit de kast en tot diep in den nacht vierden wij feest. Zij was tenslotte laveloos dronken. Tegen den morgen stond ik op, opende de kast en haalde het geld eruit. Het was bij elkaar driehonderd zeven en twintig gulden. Ik drukte nog een kus op haar mond en verliet het huis. Die avond-plezier had mij een aardig voordeeltje opgebracht.

4 September.

Ik ben bij de Deegmans weggegaan. Op het oogenblik zit ik in den Haag op een zolderkamertje in de Wagenstraat. Eergisteren was ik in de bakkerij, toen vrouw Deegmans bij me kwam en vroeg of ik een zekere

lefoon

ACH LAD, waarin opgenomen „DE SLAAPMUTS"
dacte: GERRIT STROOPOP, Leuterkerke (N.-H.)

Cloppenburg Stad en Land binnenrokt naarden haag velp raatst worrenwaar, zooda tt al rijke Hagenar sop de zewij ewij zewij zerworden ober! de schoon- h;ei-t va nons;ei genuaderland.

ENGELAND GAAT BIDDEN!

De toestand in Indië baart Londen veel zorg.

Spontane volksactie.

LONDEN, 13 Aug. (X. Y. Z.) — Met een schok van ontroering vernemen wij zoojuist uit volle bron, dat op initiatief van een comité van bankiers, industrieelen en society-men vanaf a.s. Zondag in geheel Engeland uit alle macht gebeden zal worden voor Indië. In een toelichting tot deze door de kerk met warme instemming begroete voorstellen zeggen de bankiers etc. o.a. dat de Heere Indië aan Engeland heeft geschonken en dat het dus Engeland in alle opzichten toekomt. Wanneer de Indiërs nu in opstand komen tegen het goddelijke Engelsche gezag, dan is dat niets meer of minder dan rebellie tegen den Heere Jahwe zelf, copyright reserved. Derhalve moet deze Indische brutaliteit op grond van het Evangelie in bloed gesmoord worden. „Bedenkt, zoo zegt de oproep, „dat het Vereenigd Koninkrijk drijft op Indië, dat de beurs enorm zou kelderen, als wij Indië zouden verliezen. Zoudt gij dan geen gebed willen slaken?" — Nader vernemen wij, dat een katoenfirma 10.000 pond sterling aan de kerk heeft geschonken. — Nog nader vernemen wij, dat de katoen- en rijst- en graan- en thee- en andere firma's steeds maar geld schenken aan de kerk. — Tenslotte vernemen wij, dat het volk zich gaarne bereid heeft verklaard met de bankiers etc. te bidden voor Indië, want het Empire drijft immers op Indië.

De oudste capucijn in ons land ter ziele

s-HERTOGENROK, 13 Aug. (Kneuter) — In het klooster der Minne Broeders Capucijnen te s-Hertogenrok heeft gisteren na een slepende kwaal de oudste capucijn van ons land zijn aardsch bestaan geëindigd. Deze capucijn had reeds in den eersten wereldoorlog tot de levensmiddelenvoorraad, die het klooster zich door Gods genade had weten te vergaren, behoord. Toen was men er evenwel niet aan toe gekomen, hem te consumeeren, omdat de oorlog te gauw was afgeloopen. Gisteren echter raakte onze reeds vergrijsde broeder capucijn in de schotels der kloosterlingen verzeild en vond daar een zalig einde. Naar wij vernemen moet het bovenstaande niet zóó worden opgevat, dat de Minne broeders voornoemd reeds door hun hamstervoorraad uit den vorigen oorlog héén zijn. Oogenblikkelijk gevaar voor den gezondheidstoestand van dit deel van het Nederlandsche volk bestaat er dus nog niet.

Greetje Koopmans kende. Mijn gedachten werkten bliksemsnel. Ik begreep, dat op de een of andere manier Greetje mijn adres te weten was gekomen.

Ik antwoordde dus heel verbaasd:

„Greetje Koopmans? Dat is geen klant van ons."

„Dat zegt ze ook niet. Maar ze beweert, dat jij haar een paar dagen geleden haar geld ontstolen hebt."

Ik klemde mijn lippen op elkaar en zwijgend ging ik met vrouw Deegmans naar de winkel.

Toen Greetje mij zag, begon zij eerst gruwelijk te vloeken en te schelden. Dat was fout, want de allerchristelijkste vrouw Deegmans kan geen vloeken hooren. Ik bekeek haar van top tot teen en keerde mij toen tot de vrouw van den bakker:

„Zou ik er zulke kennissen op na houden? U ziet toch goed genoeg wat voor soort of zij is?"

Vrouw Deegmans was al half overtuigd.

Toen gooide Greetje het over een anderen boeg. Zij begon erbarmelijk te snikken.

„David, hoe kon je me dat toch aandoen? Drie jaar geleden liet je me in den steek en nam al mijn geld mee en nu twee dagen geleden deed je hetzelfde. Wat moet er toch van mij terecht komen? Ik had dat geld opgespaard om weer een fatsoenlijk meisje te kunnen worden. En nu kom jij en neemt me alles weer af. Moet ik dan weer terug in al die ellende? Heb je dan geen medelijden met me?"

Ik haalde mijn schouders op.

„Waar heb je het toch over? Hoe kom je erbij, dat ik je geld gestolen heb? Ik ken je niet en heb je nog nooit gezien?"

„Zoo? Heb je mij nog nooit gezien? En hoe komt dit dan in mijn kamer?" Uit haar mantelzak haalde zij een papierenzak, waarop de naam en het adres van bakker Deegmans stond. Nu begreep ik, hoe ze mij had kunnen vinden. Ik had dien avond een paar broodjes meegenomen en die hadden we samen op haar kamertje opgegeten. Ik bleef echter ijskoud.

„Maar beste juffrouw, onze zaak heeft zooveel klanten, dat het heusch geen wonder is, dat die zak op uw kamer terecht komt. Waarschijnlijk heeft een van de heerenbezoekers, — ik zei dit op heel sarcastischen toon —, deze zak bij u achtergelaten."

Nu mengde zich ook vrouw Deegmans in het gesprek.

„En nu als de gesmeerde bliksem de zaak uit, juffie. We zijn hier een fatsoenlijke zaak en nog nooit heeft een vrouwspersoon als u deze zaak betreden. Hier mijnheer Cohen is een door en door fatsoenlijke jongen en ik kan mij niet voorstellen, dat hij bij zulke sletten zijn avond zoek brengt."

Greetje was verstomd bij zooveel brutaliteit van mijn kant. Het arme kind kon geen woord meer uitbrengen. Als een doodelijk gewond vogeltje keek ze mij aan, keerde zich om en verliet zwijgend de winkel. Ik zag haar gaan, een zielig gebogen figuurtje met afhangende schouders.

Ik begreep echter, dat ik nu weg moest hiervandaan. Het kon zijn, dat Greetje de politie zou waarschuwen. En als die alles eens terdege zouden gaan onderzoeken ook van drie jaar geleden, dan zou het er niet mooi voor mij uitzien.

Ik pakte dus den volgenden morgen al mijn spulletjes bij elkaar, schreef een kort briefje aan het echtpaar Deegmans dat ik de wijde wereld in trok en pakte den trein naar den Haag. Nu zit ik hier op een zolderkamertje met een som van vierduizend drie honderd zeven en twintig gulden. Wat zal ik nu aan gaan pakken? Het beste is dat ik Rebbe Samuel een briefje schrijf en zijn raad vraag.

—O—O—O—O—O—

Ik voel, lieve lezer, dat ik hier weer eenige ophelderingen moet geven. Het kan zijn, dat een paar van u zullen walgen bij het lezen van bovenstaande. Maar dat moogt gij niet, lieve lezer.

Ik voor mij zelf vond het heelemaal niet noodig, om bovenstaande financieelen handgreep te verontschuldigen. Maar toen ik deze episode voorlas in de bijeenkomst van mijn mededirecteuren, zei er een:

„Zeg, Cohen, zou je deze episode maar niet schrappen in je dagboek?

Stom verbaasd vroeg ik:

„Maar waarom toch?"

En in gloedvolle woorden verdedigde ik mijn handelwijze zoo goed, dat al mijn mededirecteuren mij ten slotte gelijk moesten geven. Ik redeneerde zoo:

„Goed beschouwd was dat geld van Greetje mijn eigendom. Want ik was immers de oorzaak, dat zij dat geld verdiend had. Als ik haar drie jaar geleden niet had verlaten, zou zij nooit op de gedachte gekomen zijn, om op die manier haar brood te verdienen.

Vervolgens had ik ook de zedelijke plicht, om dat geld van haar af te nemen. Het was schandegeld, op oneerbare manier verdiend. We leven toch in een christelijke natie, waar zeer op eerbaarheid en fatsoen gelet wordt. Het was dus mijn plicht, om dat geld te nemen en er een eerbare bestemming aan te geven. Neen, neen, mijn geweten heeft mij geen oogenblik geplaagd, dat ik zoo gehandeld heb. Maar laat ik mijn dagboek weer verder aanhalen.

10 September.

Een paar dagen rondgeslenterd en overal eens geneusd, hoe ik het beste mijn geld kon beleggen .Handenarbeid doe ik nooit van mijn leven meer. Met mijn kapitaaltje moet ik toch zeker een goed handeltje op kunnen zetten. Ik voel mij het meest getrokken tot het levensmiddelenbedrijf. Levensmiddelen zullen er noodig zijn zoolang de mensch bestaat. En in tijden van oorlog kun je er ontzaglijk mee verdienen. Nog veel meer dan met de wapenfabricatie. Er zal toch nog wel eens een oorlog komen? Als dan de kinderen hongerlijden, betalen de ouders fantastische sommen. Ik moet het dus in de levensmiddelen zoeken. Prikkellectuur is ook een mooie branche, maar die zou ik er bij kunnen nemen, als bijverdienste. Maar hoe kom ik aan een levensmiddelenbedrijf? Misschien kan ik een bestaand zaakje overnemen.

(Wordt vervolgd)

Op den drempel der vrijheid

(Van onzen medewerker buitenland)

WEDEROM heeft Gandhi zich aan het hoofd geplaatst diergenen, die het zich tot doel en levensideaal gesteld hebben, Britsch-Indië te verlossen uit de Britsche slavernij, waaronder dit land zoo lang gebukt gaat. Hun geduldig pogen, dat, sedert Japan op zoo'n ondubbelzinnige wijze aantoonde, dat ook in het Oosten de Britsche macht reeds bedenkelijk tot den ondergang genaderd is, meer en betere kansen op een uiteindelijke overwinning schijnt te bezitten, houdt de wereld in spanning.

Britsch-Indië heeft thans ongeveer 150 jaren den tijd gehad zich een oordeel te vormen over de zegeningen, die een Britsche heerschappij bracht. Waarbij niet alleen de Engelschen zelf, waarvan men zich dit uit den aard der zaak wel kan voorstellen, maar ook vele niet-verder-dan-hun-neus-lang-is-kijkende niet-Engelschen er heilig van overtuigd zijn — of tenminste doen alsof —, dat deze overheersching niet alleen voor de rest van de wereld van het allergrootste belang was, doch dat deze toch wel in de eerste plaats van groot nut voor de bewoners van het land zelf was. Want, zoo heette het immers altijd, zij waren, al wilden zij dit nu nog zoo graag, niet in staat zichzelf te besturen. Eerst moesten zij langzaam en voorzichtig in die richting worden opgevoed en het zou, voor land en volk, een groot ongeluk beteekenen, wanneer Engeland, dat zich zoo liefderijk met deze gewichtige taak belast had, ontijdig zijn beschermende handen terugtrok. Waarbij er altijd weer op gewezen wordt hoe gelukkig en fortuinlijk de inlanders zich mogen prijzen, dat zij, zij het dan ook in beperkte mate, deel mogen hebben aan de vele voordeelen, welke de Westersche beschaving biedt. Toegegeven, dat de Britsche vuist wel eens wat zwaar kon drukken op het land. Maar wat wilde men: bij het ontbreken van deze vuist zou de Britsch-Indiër in een veel ongunstiger positie komen te verkeerer dan thans. Het sprookje van de paedagogische, van de kultureele taak, die Engeland in Britsch-Indië te vervullen heeft, werd in duizenden boeken, brochures, vergaderingen, lezingen, films en radiotoespraken, kortom met het geheele apparaat waarover een moderne propaganda kan beschikken, net zoolang verbreid, totdat er niemand, zoolang hij tenminste niet met eigen oogen de werkelijkheid in het land zelf had aanschouwd en geen Brit was, meer aan de waarheid durfde twijfelen. Waarop Engeland, aangemoedigd door dit succes, zelfs poogde in het land zelf aanhangers voor deze theorie te vinden, of zoo dit niet gelukte, in bepaalde gevallen te koopen. Want ook daar deed het Britsche pond, symbool van onvergankelijke waarde, zijn reukloos werk. Maar omdat iedere Britsch-Indiër, die met eigen oogen aanschouwde of aan eigen lichaam ervoer, hoe of het in werkelijkheid met dezen zegenenden invloed, welke van het Britsche bestuur dan heette uit te gaan, gesteld was, waren de resultaten uiterst gering. Iedere Britsch-Indiër, die niet blind was voor de feiten, voelde hoe de levensvoorwaarden op een steeds lager peil belandden en hoe zijn land, geketend als het bleef aan een Britsche belangenpolitiek, steeds dieper in een afgrond werd gesleurd.

HET sprookje, dat het Engelsche bestuur voor Britsch-Indië of voor de Britsch-Indische bevolking ook maar in eenig opzicht van voordeel zou zijn geweest, is een leugen. Gelijk Engeland altijd loog wanneer het er om ging zijn politieke of economische machtspositie te verdedigen. Want inplaats van het land eenig voordeel te brengen heeft Engeland Britsch-Indië anderhalve eeuw lang beschouwd als een wingewest, dat op de meest meedoogenlooze wijze werd uitgeplunderd en beroofd. Waarbij slechts met de wisseling der omstandigheden van methode werd veranderd. Engeland heeft ook daar een zware schuld op zijn, zooals thans blijkt, zwakke schouders geladen. Waarbij het zich laat aanzien, dat het deze schuld thans binnen afzienbaren tijd zal moeten inlossen.

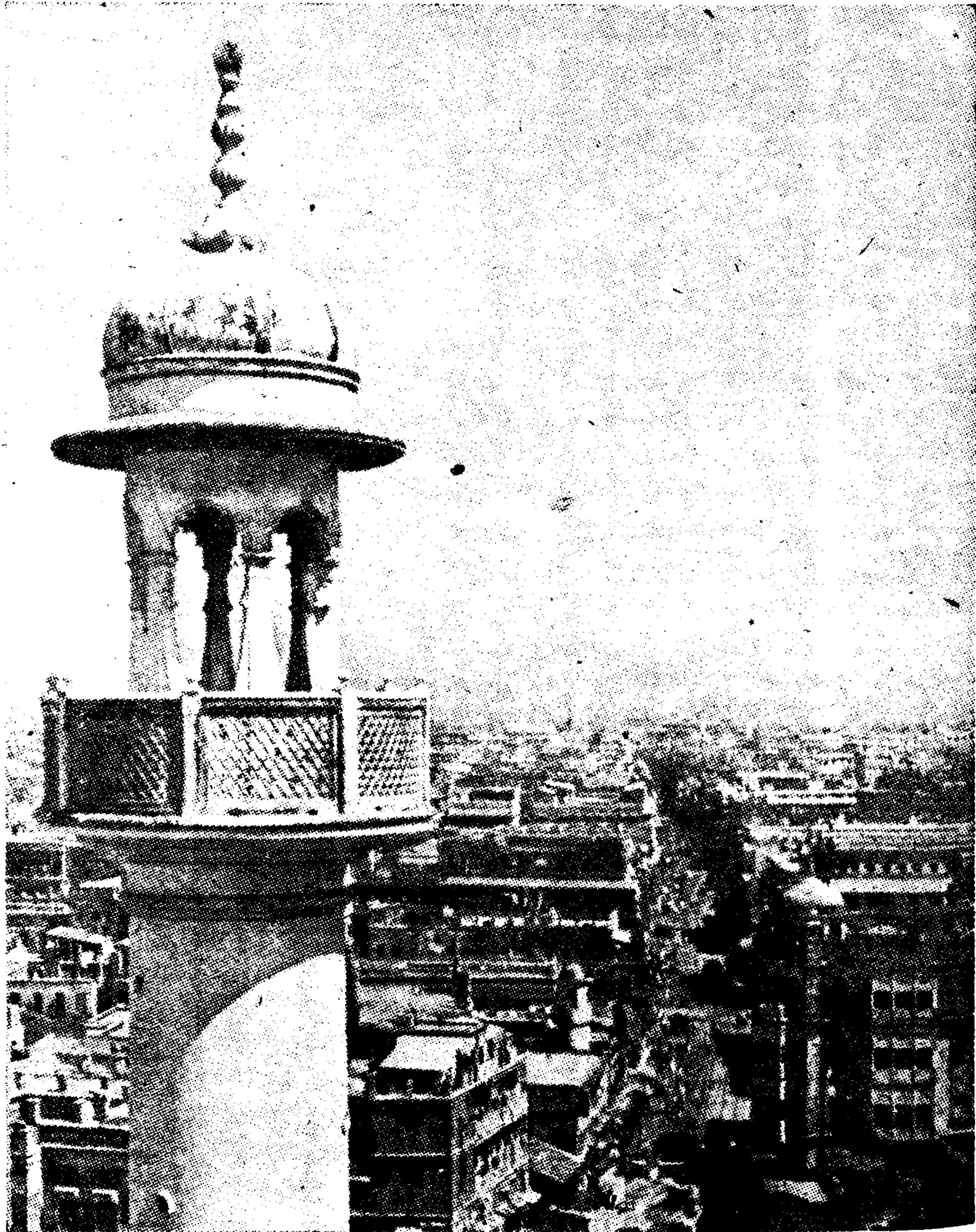
Toen omstreeks het jaar 1880 Engeland zijn hebzuchtige klauwen naar Britsch-Indië uitstak, had het geenszins de bedoeling het land deelachtig te doen worden in de voordeelen van zijn in die dagen reeds „democratisch" bestuur. Aangelokt als het werd door de welvaart en de voorspoed waarin dit land zich in die tijden mocht verheugen, door den nijveren arbeid eener talrijke bevolking in een wijdvertakte industrie en een welgeorganiseerden landbouw, die telkenjare rijke oogsten van ook in het Westen waardevolle producten afwierp, maakte het gebruik van de politieke moeilijkheden waarin het toen verkeerde en slaagde erin, het betrekkelijk snel en gemakkelijk aan de Britsche heerschappij te onderwerpen. Hetgeen gebeurde op een tijdstip, dat Britsch-Indië zijn cultuur had weten te ontwikkelen tot een peil, waaraan Engeland in vele opzichten een voorbeeld kon nemen. *Want toen Britsch-Indië reeds op iedere vierhonderd inwoners een school bezat, bestond in Engeland de bepaling, dat de Londensche weeshuizen op elke wagonlading kinderen, die naar de op kinderarbeid beluste industriegebieden werden verzonden, tenminste een idioot kind op den koop toe mochten leveren!*

En wat werd uit dit Indië, dat toen de bewondering, ja de afgunst van de geheele wereld afdwong en waarvan de steenen getuigen tot op den dag van vandaag een levendige herinnering bieden aan de pracht en de welvaart van het verleden? Wat bracht Engeland dit land, dat eens de schatkamer der geheele wereld was? Hoe ziet de Engelsche „beschaving" in Indië eruit?

Achter de ruime, welingerichte regeeringsgebouwen en de schaduwrijke, koele villa's der rijke Britten, breiden zich in de groote steden van dit land de massa-kwartieren der inlandsche arbeiders uit. Huurkazerne verrijst naast huurkazerne, met tusschenruimten van één tot drie meter, die, naar onze begrippen zelfs den naam van steeg nog niet eens zouden verdienen. Deze huurkazernes zijn niet verdeeld in woningen, doch in kamers. En in elke kamer wonen vijf tot vijfendertig menschen, in figuurlijken en letterlijken zin in de meest bekrompen omstandigheden. De huren, die door Engelsche woekeraars, meestal zelf op hun uitgestrekte landgoederen in het verre Engeland een leven van nietsdoen en luxe leidend, worden geëischt, zijn zoo hoog, dat geen arbeidersgezin in staat is zich van het schamele loon zooveel af te zonderen, dat het tot de „luxe" van een eigen kamer kan komen. De straten, onafgebroken krioelend van een druk verkeer, geven den kinderen, voor zoover zij tenminste nog niet in het arbeidsproces werden opgenomen, geen enkele speelgelegenheid. Daartoe dienen dan de binnenplaatsen, waar zij echter de ruimte moeten deelen met het vuil en de rommel, die de bewoners, omdat hun geen andere gelegenheid werd gelaten, daar deponeeren. Hoe het er overigens voorstaat met de hygiëne wordt maar al te duidelijk bewezen door het feit, dat per 500 à 1000 menschen in dit warme klimaat slechts één waterkraan aanwezig is....

En toch zijn zij, die zich de weelde van zoo'n vaste verblijfplaats kunnen veroorloven nog bevoorrecht. Want honderdduizenden en nog eens honderdduizenden zijn permanent dakloos. Die slapen op de straten of in armzalige krotten, welke zij zichzelf uit afval en lompen hebben gebouwd. Hun levenspeil ligt dan ook beneden dat der achterlijkste negerstammen in Centraal-Afrika — voor zoover deze tenminste nog niet door Engeland werden gekoloniseerd....

ZOO is voor de groote massa der Britsch-Indische bevolking honger en hongersnood een alledaagsch verschijnsel. De millioenen boeren, arbeiders en handwerkslieden kennen deze plagen in al hun verschrikkingen. Want de eens welvarende bevolking werd tot den bedelstaf gebracht. Ten deele door een stelselmatig doorgevoerde onteigening, waaraan zelfs de bolsjewisten een puntje zouden kunnen zuigen, ten deele door de heffing van

Gezicht op Kalkutta

hooge belastingen en het verstrekken van woekervoorschotten aan alle argeloozen, die daarvoor slechts in de termen vielen. En tenslotte door vrijdom van invoerrechten toe te staan aan alle uit Engeland ingevoerde massa-artikelen, waardoor op den duur zelfs de weinig eischende en gestadig werkende inlandsche handwerker de genadelooze concurrentie niet kon volhouden en zich op genade of ongenade — altijd dit laatste! — aan het Britsche kapitaal moest overgeven. Werkloosheid — een probleem waarvoor Engelsche deskundigen in Geneve en elders zoo dikwijls hun zalvende woorden wisten te vinden — is een trouwe bondgenoot van deze hongersnooden, die in de negentiende eeuw reeds gedurende 47 jaren voorkwamen en thans, in de twintigste eeuw uitgegroeid zijn tot een regelmatig terugkeerend seizoenverschijnsel. Hoewel betrouwbare statistieken ontbreken, zooals alles er ontbreekt wat eenige verbetering zou kunnen brengen in het rampzalige lot van deze slachtoffers der Britsche plutocratie, valt met zekerheid vast te stellen, dat alleen reeds in de jaren van 1876 tot 1879 meer dan vijf millioen Britsch-Indiërs door gebrek aan voedsel om het leven kwamen. De millioenen, die later kwamen bleven ongeteld . . .

Meer dan 10 pCt. van de bevolking, circa 40 millioen menschen, is werkloos. Negen millioen trachten in hun beklagenswaardig lot als bedelaar te voorzien. Doch terwijl zich voor een of ander baantje soms tot vierduizend liefhebbers aanmelden, wordt den „sightseeing"bezoeker van het land, die onder het nauwkeurig geleide van een Cook of een ander reisbureau Britsch-Indië in één of twee weken doet, steeds weer gewezen op de „indolentie" dezer inlanders, die, zoo heet het dan, in hun luiheid liever zoo ver gaan, dat zij van honger sterven, dan ook maar een slag werk uit te voeren. Onnoodig is het daarbij op te merken, dat sociale maatregelen in Britsch-Indië geheel onbekend zijn. Hoe zou het ook anders kunnen in de kolonie van een land, dat voor zijn eigen arbeiders, indien hun het ongeluk der werkloosheid treft, minder doet dan welke andere West-europeesche staat?

Britsch-Indië is arm. Het is straatarm. Dingen, die overal elders bij het afval geworpen worden, gelden hier nog als begeerenswaardige artikelen. Zij worden gekocht door gezinnen, die, de kinderen inbegrepen, van 's morgens vroeg tot 's avonds laat aan het werk zijn om een schamel levensonderhoud te verdienen. Voor zoover tenminste niet het grootste deel van hun loon, dank zij een geraffineerd stelsel van gedwongen nering, terugvloeit in de zakken van den werkgever.

Primitief is er ook de landbouw, gebukt als hij gaat onder een zwaren schuldenlast. De zwoegende boeren missen elke gelegenheid om eenige verbetering aan te brengen en het is dan ook geen wonder, dat in dit vruchtbare land, dat nog eens extra door een veelal gunstig klimaat bevoordeeld wordt, de opbrengsten uiterst gering blijven, zoo zelfs, dat er — zie de vele hongersnooden — meestal niet eens voldoende is om het eigen volk van voedsel te voorzien.

Geen geld is er beschikbaar wanneer het gaat om onderwijs, om volksgezondheid. Doch op dezelfde begrooting, waarop voor het onderwijs ongeveer 2 pCt. van het totale budget werd uitgetrokken, werd circa 50 pCt. voor militaire doeleinden aangewend. Waarbij nog geprofiteerd wordt van het feit, dat vele inlanders, geen andere uitkomst meer ziende, tegen lage soldij dienst nemen in het leger van hun onderdrukkers en daarbij regelmatig worden ingezet om de vele opstanden, die telkens weer uitbreken met de scherpste middelen, waarbij Engeland zich zelfs niet ontziet om weerlooze dorpen met behulp van bommenwerpers „tot rede" te brengen, te dempen.

OVER het lot van dit eens zoo rijke, thans zoo arme land zal de naaste toekomst beslissen. Zal de beslissing genomen worden of opnieuw genoegen mag worden genomen met vage beloften en looze voorspiegelingen, waarmede Britsch-Indië reeds zoo dikwijls op sleeptouw werd gehouden? Of dat, zooals de Mahatma reeds verklaarde, door den strijd de weg naar de onafhankelijkheid zal worden ingeslagen. Nog is — op dit oogenblik — het uiteindelijke besluit niet bekend. Maar hoe dit ook moge zijn, één ding is zeker: ook in Britsch-Indië nadert de machtspositie van Engeland met rassche schreden haar einde.

Godsdienst is het fundament van volksbestaan
door Mr Ds J. F. DIJKSTRA

Géén Christendom op bestelling!

IV

**Bij ons laatste afscheid beloofde
ik u, Fin los te laten. Die reserve-
hond heet Fin. Dat feest gaat niet
door; komt later. Is overgenomen,
Fin, door het Reform-Concilie.
Nooit van gehoord? Dan de kran-
ten maar beter lezen. Ik ga er nu
over praten, doch eerst vraag ik:
hebt ge het wel zoo erg op con-
cilies begrepen? Ik heb, 'n aardig
tijdje g· eden, al de acta van al de
concilies, door de oude Kerk tus-
schen 325, Nicea, en 1545—1563,
Trente, gehouden, bestudeerd. In
Nicea vervloekte men de Soestdij-
kianen, alias de Arianen; in Trente
de overige Protestanten en toch
zijn ze er nog, die ketters. Vervloe-
ken helpt dus ook al niet. Geen
wonder, waar de Stichter der zoo
onconciliante Concilieerende Kerk
zeide: Zegent ze, die u vervloeken,
en hebt uwe vijanden lief. Het ide-
aal van Christus' voorbeeld zal
onze (ik ben voorzitter) Reform-
Concilie, bij verkorting R. C., dan
ook liever volgen, dan andere con-
cilies imiteeren. Ik zie u ougedul-
dig worden, bij het korzelige af,
alsof ge paragraaf 24 weer te ver-
duwen denkt te krijgen. Dat „Géén
Christendom op Bestelling!" van
hierboven wilt ge toegelicht heb-
ben. Welnu, het R. C. wil geen Na-
tionaal socialistisch Christendom
van Paus Quibus en van notaris
Haman en familie, dàt hebt ge
trouwens al begrepen. Maar gij
wilt nu zoo gaarne m ij n Christe-
lijk Nationaal socialisme, en dan
in de t o e p a s s i n g leeren ken-
nen? Wanneer ik van R e f o r m
gewaag, dan dien ik toch met wat
nieuws te komen, meent ge? Zeker,
doch niet in beginsel; alleen maar
o r g a n i s a t o r i s c h! Dat draaien
met het b e g i n s e l laat ik over
aan Soestdijk Het R. C. heeft als
steuntje paragraaf 24 in den rug;
gaat voor de rest de kerkelijke, de
godsdienstige, practijk geheel zelf-
standig bepiekeren. Hebben we dus
in het geheel geen s p e c i a a l
Christendom noodig? Neen, zie
hierboven, zie ook J e s a j a, n' en
déplaise Haman! Sla dien Profeet,
Jesaja met name, maar eens op bij
Caput 28 : 23—26. Wat staat daar?
Dit: Ploegt de landman zonder op-
houden tot aan de z a a i? Trekt hij
niet eerst de voren door den akker,
en legt hij vervolgens niet de egge
erop? En, nietwaar, is dan het ge-
ploegde rul geëffend, dàn pas
strooit hij de dille uit, de komijn
en zaait de tarwe, de gerst en dat
alles in afzonderlijke vakken, om
daarna de spelt uit te zaaien aan
de randen der vakken ter afschei-
ding. En het is G o d, die hem in
dit alles onderricht; H ij leert het
hem. Tot zoo ver Jesaja, die ons
te verstaan geeft, dat wij àlles te
leeren hebben, hetzij wij staats-
man, hetzij wij landman zijn, het-
zij wij den Bijbel lezen, en waar-
over ik in het volgende opstel zal
handelen, om aannemelijk te ma-
ken, dat er geen verschil is tus-
schen Jahwèh en den Vader in den
Hemel. Geen theologisch tractaat,
hoor, maar een poging, om met de
egge der rede het primitief ploeg-
sel tot rulle aarde te maken.
Een Christendom op bestelling?
Heeft Nederland in z'n geheel, on-
der welke orde ook, evenmin
dig, als de nieuwe Noordoost-Pol-
der in de droge Zuiderzee! Maar
wat Nederland en Polder, beide,
noodig hebben? De voorwaarden
om te kunnen gedijen! Maar bij
brood alleen leeft de ziel niet, hoe
dan ook ik Paulus nazeg, dat het
natuurlijke het eerst komt, en pas
dan het geestelijke, edoch het na-
tuurlijk leven en het geestelijke
hebben allebei d e g e l ij k e kost
noodig. En, geeft een verwaar-
loosde akker geen degelijk brood-
koren, zoomin levert een verbas-
terde godsdienst goede Christenen!
En daarom geen leerheiligheid van
starre dogmatici, en geen w e r k-
h e i l i g h e i d van in den grond
Heidensche nieuwlichters, doch po-
sitieve Christenen. Op het laatste
aangestuurd bij de instiuaire re-
formatie, opdat de voorwaarden
gecreëerd worden voor het gedijen!
Bij dat reformwerk moet de o p-
v o e d i n g van oud en jong het
eerst onder schot worden genomen.
Neen, neen, geenerlei ketterjacht!
Van het Evangelie afblijven; de
confessies, oude en ook nieuwe,
zooals van het Werkverband Roes-
singh, blijven, maar overigens:
snoei af en uit wat de geestelijke
gezondheid schaadt. Een soort in-
quisitie? Neen, doch strijd tegen
geestelijken t.b.c.-woeker. Oprui-
ming van al die krotten, waar de
zon niet kan inschijnen; het bord-
je: O n b e w o o n b a a r erop ge-
spijkerd! Wat ik dan toch noodig
acht? Om de gedachten nader te
bepalen: het volgende. Ter bevor-
dering van het s t o f f e l ij k wel-
zijn grijpt de overheid steeds meer
in, door allerlei verbeteringen op
sanitair en economisch gebied, al
wordt de in bandeloosheid niet zel-
den ontaarde vrijheid ook geducht
aan banden gelegd. Neem als voor-
beeld de mij in de gedachten schie-
tende reglementeering van ver-
vaardiging en gebruik van lood-
houdende verven, October 1939. Het
tanden poetsen, nagels knippen
zelfs is niet overgeslagen! Dan het
instituut der schoolartsen; de
openbare melkverschaffing op
school; de voorschriften op het ge-
bied in 't achterhuis: sanitair,
schaftlokalen e. d., ruimten in fa-
briek of werkplaats, pietluttig se-
cuur vaak, enz. enz.
Dit alles betreft de gezondheid.
Waar zou ik belanden, haalde ik
nu voorbeelden van staatszorg aan
op economisch gebied? Maar waar
zouden wij allen belanden juist in
dezen tijd van distributie, van
haast de lucht, die we in mogen
ademen? Ik begin er maar niet
aan, ik bedoel het opsommen van
voorbeelden. Alleen het r u i l v e r-
k a v e l e n lijkt me wel geschikt.
Men weet wat dit is? Tegengaan
van tijd- en bodemverlies door van
versnipperde grondstrookjes, aan
verschillende personen toebehoo-
rende, partijen in dezelfde hand
maken, in den weg van ruiling. Iets
dergelijks heb ik in kwaliteit van
R. C.-voorzitter op het oog met al
die scheurkerkjes in den lande.
Lijkt u dit geen handig voorbeeld?
Voelt ge waar ik heen wil? Aller-
eerst wilde ik u vragen, of ge het
met mij niet ongerijmd vindt, dat
men, i. c. de Staat, Paulus' priori-
teit aan het natuurlijke boven het
geestelijke verleend, op gaat vat-
ten in den zin van: het geestelijke
geheel v e r w a a r l o o z e n? Men,
alweer: de S t a a t, laat op gods-
dienstig gebied de roosjes maar
zorgen, en ze maakt het op
s c h o o l g e b i e d materieel nòg
erger! F o r m e e l, niet, kijk me
dat lijvige wetboek der onderwijs-
wetgeving maar eens in! In een en
hetzelfde dorp van een honderd of
wat inwoners vindt ge soms zes
scholen, net éénmans trams, haast!
Alle zes op een kerk geleund, doch
die willen wel zoo! De l a s t, im-
mers,. draagt de schatkist des
Lands en ...... het Volkskarakter,
want o, deze soort verkaveling
brengt zoo veel schade toe aan de
volkseenheid! En nu sla ik ruil-
verkaveling voor, doch een zeer
eenzijdige: Ik wil alle tellers met
een gemeenschappelijken noemer,
b.v. Gereformeerd, in één verband
samen kavelen. In dat verband
kunnen de verschillende tellers
r i c h t i n g e n heeten, naar het
illuster voorbeeld van de „Groote"
kerk. Dat huist daar in de Her-
vormde kerk wàt knusjes bijeen:
gereformeerden, Barthianen, Kool-
bruggianen, Deurianen, Arianen of
ethischen, vrijzinnigen of Arianen;
en: links georienteerden, rechts
idem, en dat dan in al de genoem-
de en niet genoemde denominatis.
Hier ook aan 't ruilen gaan? Niet
noodig, zitten onder één dak en
samen met zilveren koorden aan
schatkist, kerkelanden, pastorie-
akkers, communiakkers en sommi-
ge aan van de Roomschen bij de
Reformatie ingepikte vette funda-
ties vast. Ze hebben in den loop
der jaren het zaakje bij wijze van
„Modus Vivendi" wel eens op ven-
dutie willen doen, om tot scheiding
en ... d e e l i n g te geraken, maar
premies als bij een erfboedel, altijd
dikke ruzie!
Nu moet de argelooze lezer niet
denken, dat dit artikel: richting,
alleen bij p r o t e s t a n t e n te
koop is; óók bij onze k a t h o l i e-
k e medebroeders is de markt er
van overvoerd; heeten, de richtin-
gen, daar echter: o r d e n.
U begrijpt wel, dat ik maar een
wilden greep deed in den te red-
deren kerkelijken boedel, waar-
onder in de eerste plaats het on-
derwijs, de school, valt. Ja, vat dat
v a l l e n maar wat letterlijk op,
want om vrij te kunnen opbouwen
moet er vaak eerst duchtig gesloopt
worden. Om dit met voorbeelden,
aan mijn eigen ervaring ontleend,
te kunnen verduidelijken, zou ik nu
F i n wel haast noodig kunnen
hebben, om mij het laatste nieuws
te apporteeren. Gij zoudt dat avon-
tuurtje dus dan toch niet misloo-
pen. Wordt, ducht ge, het onder-
werp in behandeling dan wat vul-
gair? Best mogelijk, maar feiten
zijn feiten, ziet ge. Zoo f r i s c h
is dat reformwerk niet! Net een
etterbuil, moet ge weten! En dan
moet het m e s erin, al kan het je
als chirurg nòg zoo aan je hart
gaan! Of aan je w i t t e jas!
Maar ik bedenk daar, dat ik u
in een volgend nummer degelijker
kost wilde opdienen, en deze belof-
te los ik gaarne in. Dat hanteeren
van sonde en etternap stuit me
tegen de borst, doch het gaat om
het leven van ons Volk! Mijn op-
schrift boven deze reeks noopt mij,
de operatiekamer niet te schuwen.
Leg pluksel, verbandgaas er lange,
witte jas, die ik over m'n toga aan
zal schieten, maar vast gereed.**

Jodendom
en Antisemitisme **in Japan**

GENERAAL SHIODENS STRIJD

HET Philo-Lexikon, naar bekend een joodsche uitgave van 1936, geeft omtrent Japan alleen de zeer karige mededeeling, dat er in Japan bij een bevolking van 66.5 millioen zielen slechts 1000 joden voorkwamen, die als vluchtelingen uit Rusland een wijkplaats in Yokohama en Kobe vonden, in twee groote haven- en industriesteden dus, terwijl een joodsche gemeente in Nagasake in 1924 ontbonden werd. Van een voorkomen van (verloren gegane) joodsche stammen in Korea is niets positiefs bekend. Ook de joodsche jaarboeken, die in 1929 en '28 in Londen resp. New-York zijn uitgegeven maken alleen melding van een aantal van 1000 joden in Japan.

Toch staat het vast, dat de joodsche invloed in handel en industrie ver uitging boven hetgeen naar hun aantal mocht verwacht worden. Zeker is ook, dat in de tot Mantsjoerije (Mantschukwo) behoorende, stad Charbin, die niet zoo ver verwijderd ligt van Japan en onder sterken Japanschen invloed staat, een aanzienlijke joodsche gemeente huist, die een eigen orgaan voor het Verre Oosten uitgeeft, getiteld „Joodsch Leven" en waarin de jood Dr. Goldman op 2 Juni 1940 durfde schrijven:

„In October 1938 was de toestand van het jodendom, van collectief standpunt uit gezien, zoo slecht mogelijk: er *bestond toen het gevaar, dat de democratieën met Duitschland een definitieven vrede zouden sluiten. Wanneer het zoo ver zou zijn gekomen, dat Groot-Brittannië en Frankrijk zich definitief met het nazisme zouden hebben verstaan, zouden de joden in Europa met hun generatie uitgestorven zijn; hun probleem zou dan buiten het algemeene probleem zijn komen te staan."*

M.a.w. de joden hadden in 1938 een Europeeschen oorlog noodig om het joodsche probleem naar hun zin op te lossen. *Derhalve*, zoo meende de jood Dr. Goldman, *behoorden de joden hun zwaarste geschut in het vuur te brengen om den algemeenen wereldoorlog te ontketenen.*

Een dergelijke meening durfde het jodendom in 1938 reeds onder de oogen van het Japansche volk en zijn regeering te brengen!

In den „Welt-Dienst" van 1 Juli 1942 vonden we opgenomen een verslag van een onderhoud, door den Japanschen generaal Shioden toegestaan aan een vertegenwoordiger van dien persdienst, waaraan het volgende ontleend is.

Na vermeld te hebben, dat ook in Japan tenslotte de overtuiging zich baan heeft gebroken, dat voor een duurzamen vrede in Azië allereerst noodig is, dat ook daar het joodsche vraagstuk tot een definitieve oplossing wordt gebracht en dat aan de zoo onheilvolle werking van het wereldjodendom een beslissend einde wordt gemaakt, zet generaal Shioden dan uiteen, hoe hij mocht ondervinden, dat zijn voortdurende actie tegen het jodendom in het Japansche volk weerklank heeft gevonden. Bij de laatste verkiezing toch voor den Japanschen Rijksdag, waarbij generaal Shioden als kampioen voor het antisemitisme met de meeste beslistheid optrad, mocht hij een grooter aantal stemmen op zich vereenigen dan een afgevaardigde in de parlementaire geschiedenis van Japan ooit behaald heeft. Het Japansche volk toonde daarmee volkomen begrepen te hebben, dat het bij den huidigen oorlog niet alleen er om gaat de militaire overwinning met de as-machten samen te behalen, maar evenzeer, minstens ook, om aan de gemeenschappelijke levens- en wereldbeschouwing de zege te verzekeren. Het jodendom toch heeft reeds vele jaren de angelsaksische machten in hun strijd tegen Duitschland ondersteund en in het bijzonder ook Amerika tot het deelnemen aan den oorlog bewogen.

Generaal Shioden heeft door herhaalde bezoeken aan Duitschland, waarmee hij reeds in 1927 een begin maakte, dat land en den Duitschen geest leeren kennen en gezien hoe het hakenkruis het Duitsche symbool was geworden voor den grooten omkeer, dien de beslissende verklaring van den Duitschen Führer in de wereld had teweeggebracht. En de generaal achtte het geen toeval, dat Japan door den dwang van schijnbaar uiterlijke omstandigheden zich aan de zijde van Duitschland heeft gesteld.

Dat het Japansche volk inderdaad zijn waren vijand had erkend, bewijst generaal Shioden's candidaatstelling voor de Rijksdagverkiezing door de „Vereeniging ter ondersteuning van de Keizerlijke politiek", waarin de Japansche minister Terajima generaal Shioden als den besten kenner van het joodsche vraagstuk, ook voor de kiezers had voorgesteld. Ook had de generaal in al zijn redevoeringen zich voluit voor het drie-mogendheden-pact uitgesproken. En het resultaat was een record-aantal stemmen bij de verkiezingen.

Japans nieuwe politieke structuur, zoo verklaarde generaal Shioden, wordt nu met den nieuwen Rijksdag op een vaste basis gesteld; *de periode van het angelsaksisch-joodsche liberalisme heeft hiermee voorgoed afgedaan* [1]) en ik reken het mij tot een eer daartoe het mijne te hebben bijgedragen door een daad, waarvoor ik de beslissende opwekkingen aan Duitschland heb te danken. Ook wees de generaal op het groote aantal sympathiebetuigingen, dat hij bij de verkiezingen had ontvangen en op de aansporing zich in Japan aan het hoofd te stellen van een kruistocht tegen het jodendom, waarvan de verantwoordelijkheid voor de rampen der wereld duizendvoudig is vastgesteld.

Ook in Japan, zoo zeide Shioden, heeft zich de invloed van het jodendom op economisch en financieel gebied tot kortgeleden duidelijk bemerkbaar gemaakt en eerst na het uitbreken van den oorlog met de centra van het jodendom in Engeland en de V.S. hebben de Japanners zich aan dien invloed weten te onttrekken. Verder verklaarde generaal Shioden nog, dat hij het eerst opmerkzaam gemaakt was op de rol, die het jodendom onder de volken speelt, bij een reis, die hij gedurende de laatste beide jaren van den eersten wereldoorlog in Europa had gemaakt, toen hij toevallig kennis had gemaakt met het boek van den Franschen jood André Spire „Les Juifs et la Guerre" (De joden en de oorlog), waarin deze jood openlijk schreef, dat het wereldjodendom zich van de heerschappij over Rusland meester moest maken om van daaruit ook andere volken en als einddoel Duitschland te beheerschen.

Op een reis in 1920 door Siberie van zijn kommando-post uit gemaakt, had hij gelegenheid nauwkeurig de nauwe betrekkingen vast te stellen, die tusschen het internationale jodendom en het bolsjewisme bestaan, waardoor hij zich bewust werd van het dreigende joodsche gevaar voor de geheele wereld, zooals hem bovendien nog bleek uit een uitgave van den Babylonischen Talmoed, bewerkt door Isaak Wise.

Eindelijk nog, zoo verklaarde generaal Shioden, had een artikel van den Duitschen marine-officier Alfred Stoss, dat in 1928 in München was verschenen onder den titel „De oorlog tusschen Juda en Japan", diepen indruk op hem gemaakt [2]). Hierin toch had de Duitsche schrijver uiteengezet, hoe een komend Japansch-Chineesch conflict een strijd in de Stille Zuidzee tusschen de V. S. en Japan tot nasleep zou hebben, omdat het wereldjodendom er naar streefde met behulp der V. S. ook Japan van zich afhankelijk te maken en generaal Shioden heeft hierop in een openbare rede in de groote Japansche industriestad Nagoya openlijk gewezen.

De generaal liet niet na in het licht te stellen, hoe de vrijmetselarij een even groot gevaar voor den vrede en de welvaart der volken vormt en op de vraag, wie de schuld droegen voor den tegenwoordigen oorlog, verwees hij naar het in 1940 verschenen boek van den thans overleden nieuw-zionistischen leider Wladimir Jabotinsky met den titel „The Jewish Warfront" (Het Joodsche Oorlogsfront), waarin gevonden wordt:

„Wanneer de nazi's en hun vrienden in Engeland en Frankrijk bewezen, dat dit een joodsche oorlog is, dan hebben ze volkomen gelijk."

De joden echter, zoo verklaarde de Japansche generaal, zouden steeds trachten de schuld voor al hun daden in het verleden, het heden en in de toekomst op Duitschland af te wentelen. Ook uit het in 1923 verschenen boek van den rabbijn Samuel Levy met den titel „Treasures of the Talmud" (Schatten uit den Talmoed)) kan men den joodschen geest volkomen leeren kennen. Daarin wordt namelijk o.a. gezegd:

„De wereld is uitsluitend voor Israël geschapen."

Japan kende voorheen geen joodsch vraagstuk en het was dus in den beginne zeer moeilijk de publieke opinie duidelijk te maken, welke rol de boven-staatsche geheime machten in de angelsaksische landen spelen. Daar in Japan nauwelijks 1000 joden zijn, werd het joodsche vraagstuk langen tijd alleen als een buitenlandsch probleem beschouwd en de Japanners hadden er geen voorstelling van. Maar na den eersten wereldoorlog is de directe invloed van het jodendom op het politieke en economische leven en ook op de zedelijke opvoeding van het Japansche volk in sterke mate binnengeslopen met alle destructieve gevolgen daarvan.

Het wereldjodendom wilde met behulp van de V.S. ook Japan beheerschen. Het begin daarvan moesten de vlootconferenties vormen, waarbij Japans levensruimte en levensrecht even sterk zouden besnoeid worden als met Duitschland in Versailles was geschied. Toen echter zag het Japansche volk nog niet het dreigende gevaar in en luisterde het nog niet naar de waarschuwingen van zijn anti-joodschen voorvechter, die niet had nagelaten in zijn geschriften steeds weer er op te wijzen, dat de plannen der joden en vrijmetselaars de vernietiging van Japan ten doel hadden, omdat het Japansche volk een ernstige hindernis voor het wereldjodendom vormde om Azië te beheerschen.

Dikwijls is mij voorgehouden, zoo vervolgde generaal Shioden nog, dat de joden nuttig werk zouden kunnen doen in den tusschenhandel en als onderhandelaars. Maar het is bewezen, dat niemand zich ongestraft met de joden kan inlaten; inderdaad hebben de joden beproefd, Japan in slaap te wiegen met het fabeltje, dat de Japanners van de joden zouden afstammen. Als bewijs werd door de Joden aangevoerd, dat Japansche familiewapens op joodsche symbolen geleken, maar ik ben daarop nooit ingegaan, omdat de joodsche en de Japansche wereldbeschouwing de scherpst mogelijke tegenstelling vormen. Men heeft zelfs in Japan van joodsche zijde een film laten draaien als illustratie van de fabel, dat Christus naar de stad Aomori in het noorden van Japan was gevlucht en dat de thans nog levende Japansche familie Kawaguchi van Christus zou afstammen.

Het eerst is het Japansche volk de directe invloed van het jodendom gewaar geworden, toen gedurende den oorlog met China vooral in Shanghai de joodsche geldmagnaat Sassoon het Chineesche grootkapitaal tegen Japan mobiliseerde en toen de tienduizenden Japansche soldaten in Shanghai bij het enorme aantal joodsche emigranten aldaar, die het grootste contingent voor het misdadig element in Shanghai vormden, met eigen oogen het eigenlijke wezen en karakter van het jodendom te aanschouwen kregen.

Toen eerst recht heeft het Japansche volk zijn doodsvijand, het internationale jodendom, leeren kennen en het zal evenals het Duitsche volk en het Italiaansche alle plannen van het wereldjodendom om het de overwinning of den vrede te ontrooven teniet doen.

Aldus besloot de Japansche voorvechter in den strijd tegen de joden zijn uiteenzetting over het Japansche en het wereldjodendom.

Na al het voorgaande is het eenvoudig, in te zien hoe Japan eigenlijk, door het wereldjodendom gedwongen werd aan den huidigen oorlog deel te nemen aan de zijde der as-mogendheden. Het was het gevolg van dezelfde taktiek, die jodendom en vrijmetselarij, thans vertegenwoordigd door Engeland en de V.S. van Noord-Amerika en de handlangers van beide, tientallen jaren lang reeds ten opzichte van Duitschland hadden toegepast en die als de „Einkreisungs"-politiek terecht den afschuw der wereld heeft

(Vervolg op pag. 14)

[1]) *Ik cursiveer — P. M.)*

[2]) *Het artikel is in Juni 1928 verschenen in het door Alfred Rosenberg uitgegeven „Der Weltkampf".*

IN HET LAND DER **VRIJHEID!**

In het land der onbegrensde mogelijkheden heerscht de vrijheid, waarnaar sommige Nederlanders zoo verlangen, de **democratische** vrijheid. Wat dat beteekent, heeft ons onlangs in de bioscopen een montage van Amerikaansche journaalfilmpjes getoond, en ook bovenstaande foto's geven er een sprekend beeld van. Meneer Roosevelt kan lachen, want op deze vrijheid bouwt hij zijn Koninkrijk der Joden. Zei niet Dorothy Thompson, dat deze eeuw niet de eeuw van Hitler, maar die van Amerika moet zijn? Zei zij niet: „Hitler is gruwelijk, zijn ster is verbleekt, sinds zijn koene overwinningen hebben opgehouden onbloedig te zijn. Er is maar één magische Leider en één magisch land: president Roosevelt en de Vereenigde Staten. . . ."

Die magische kracht van Amerika ligt dan o.a. in de onbegrensde vrijheid: de vrijheid van drukpers en van onderwijs en van godsdienst en zoo, wat bij ons in Europa allemaal onderdrukt is. Die vrijheid heeft tot verbluffende resultaten geleid: de verwildering van zeden, de vernietiging van het laatste restje kultuur, de verwaanzinniging van den godsdienst, de volkomen ontwrichting van het maatschappelijk leven, de verweekelijking van het volk met een ziekelijke adoratie voor het onbenullige-imposante en de verslaving der werkende massa. En terwijl Europa ondanks (of juist dóór) den oorlog bezig is van al deze kwalen te genezen, zinkt Amerika steeds dieper in den poel der Rooseveltsche vrijheid.

Rijksminister Dr. Goebbels schreef onlangs in „Das Reich":

„De U.S.A. hebben geen dichter, geen schilder, geen architect en geen componist van wereldformaat. In zooverre zij in het kultuurleven überhaupt over namen van beteekenis beschikken, zijn zij aan Europa ontleend. Het land heeft geen eigen taal, geen eigen kultuur en geen eigen beschaving. Alles is geleend en door Amerikaniseering meestal bedorven. Onder Amerikaniseering moet men een soort verkitsching verstaan, die tot resultaat heeft, dat ieder echt kultuurwerk een Amerikaansch stempel krijgt, dat uit een gegroeide taal slang, uit een wals jazz, uit een gedicht een revolver-journalistieke story ontstaat."

En de Rijksminister eindigde zijn artikel:

„Wij zouden niet weten, waarom wij als eerste muziekvolk ter wereld bij wijze van spreken van de U.S.A. ook maar één toon zouden betrekken. Wij bezitten een kultuur en beschaving, die voor het grootste deel van de Amerikanen steeds gesloten zal blijven. Wie zich haar eigen heeft gemaakt, kan maar weinig begrip toonen voor datgene, wat zij onder kultuur en beschaving verstaan. Ook wij erkennen het technisch karakter van onzen tijd; maar wij voelen daarachter een geesteskracht, die uit den wortel van ons volksche wezen ontspringt, en daarom is voor ons de mechaniseering een middel tot het doel, geen doel in zichzelf. Hoezeer wij de verworvenheden der moderne beschaving ook weten te waardeeren en ze ons ter verfraaiing van het leven willen eigen maken, evenzeer zijn wij ervan overtuigd, dat hierin niet slechts de zin van het bestaan kan worden gezien, maar dat daar bovenuit nationale waarden bestaan, die het resultaat van een eeuwenlange geschiedenis en traditie zijn, en die men niet koopt, maar door generatieslangen arbeid verwerft.

Wij zouden in ieder geval niet in Amerika begraven willen worden. Wij hebben in den wirwar van den tijd nog steeds een scherpen blik bewaard, waardoor wij het waardevolle van het waardelooze en goud van doublé kunnen onderscheiden. Ons imponeeren de Amerikaansche grootspraak en getallenorgieën niet in het minst. Wij weten, dat ook aan gene zijde van den Atlantischen Oceaan de boomen niet in den hemel groeien. En wat Gods eigen Land betreft: het waren Europeanen, die het ontdekten, het zijn Europeanen, die het ook vandaag nog leven inblazen, en zou het op zichzelf staan, het zou spoedig weer tot woestijn en steppe vervallen, zoo wijd en leeg als de ziel van zijn volk."

ZINK in voldoende mate AANWEZIG

Gunstige voorzieningsbasis van het Europeesche vasteland

Onder de voor de oorlogvoering belangrijke metalen neemt **zink** een voorname plaats in. Dank zij den vooruitgang van de ontginnings- en raffineeringstechniek is het mogelijk geworden om zink ter vervanging van andere metalen te bezigen. Tijdens den oorlog van 1914/18 was de techniek nog niet zoo ver, dat het ruwe zink op grootere schaal voor dergelijke doeleinden in aanmerking kon komen. Tegenwoordig weet men daarentegen zink te bereiden van een dusdanige zuiverheidsgraad, dat het vervaardigen van uitmuntende zinklegeeringen doenlijk is geworden. Vooral in Europa is thans de geheele zinkproductie grootendeels geconcentreerd op het winnen van fijn zink. Deze gang van zaken wordt uitermate in de hand gewerkt door de verschillende voorlichtingsinrichtingen, zooals het zinkadviesbureau in Berlijn, die de zinkverbruikers voortdurend op de hoogte houden van het doelmatigste gebruik van de verschillende zinksoorten en zinklegeeringen.

Reeds tijdens den vorigen wereldoorlog had het zink een belangrijke rol gespeeld. Destijds beschikten de centrale mogendheden bij het begin van den oorlog in 1914 over een zinkproductie van 379000 ton, waartegenover slechts een verbruik van 327000 ton stond. In den loop van den oorlog liep de productie trouwens terug, zoodat de zinkproductie van de bedoelde groep van staten in 1918 nog slechts 206400 ton uitmaakte. Aanzienlijk gunstiger was het toentertijd met de voorzieningssituatie van de geallieerden gesteld, die de beschikking hadden over een groot gedeelte van de Europeesche zinkproductie alsmede over de zinkertsen uit de geheele overige wereld. De productie uit de Europeesche invloedssfeer der geallieerde mogendheden bedroeg in 1914 nochtans slechts 114500 ton, tegen een zinkverbruik van 275900 ton. Door de deelneming van de Vereenigde Staten aan den oorlog ging de positie der geallieerde oorlogsindustrie er echter aanmerkelijk op vooruit, zoodat de zinkproductie van de tegenstanders der centrale mogendheden in 1918 zoowat 570000 ton uitmaakte, doch het verbruik was inmiddels opgeloopen tot 605000 ton. Tengevolge van de tekortschietende capaciteit van de Engelsche, Fransche en Russische smeltovens werden de Vereenigde Staten de voornaamste leverancier. De zinkindustrie daar te lande maakte dan ook een uitgesproken oorlogsconjunctuur door.

Sedert den eersten wereldoorlog hebben de verhoudingen in de wereldzinkhuishouding echter een verstrekkende wijziging ondergaan. De Vereenigde Staten, die ter bescherming van hun kunstmatig opgedreven zinkproductie vrijwel onoverkomelijke invoerrechten gingen heffen, zijn, wat hun beteekenis als zinkproducent aangaat, althans in relatieven zin op den achtergrond geraakt, terwijl de Europeesche zinkproductie aanmerkelijk aan beteekenis heeft gewonnen. Deze gang van zaken houdt verband met de omstandigheid, dat in verschillende Europeesche landen nieuwe zinkvindplaatsen ontdekt en ontsloten werden. Wat dat aangaat, moeten in de eerste plaats de groote Servische lood- en zinkertslagen worden genoemd. Van groot belang zijn ook de verbeteringen in de ontginningstechniek geweest, waardoor het mogelijk wordt om ook de armere zinkertsen met goed gevolg te verwerken. Ook in het Britsche wereldrijk werden nieuwe vindplaatsen opgespoord, zonder dat evenwel de productie van de smelterijen in Engeland zelf eenige uitbreiding heeft ondergaan. Klaarblijkelijk is zulks afgestuit op economische overwegingen, dan wel op het streven van de Engelsche zinkproducenten naar beschermende rechten.

Op het oogenblik moet de voorzieningsbasis van zink voor het Europeesche vasteland als volstrekt gunstig worden gekenmerkt, terwijl de zinkproductie van de Anglo-Amerikaansche en van de met deze verbonden mogendheden op geen stukken na voldoende is om de eigen toegenomen behoeften te bevredigen. De productie van de zinkmijnen op het Europeesche vasteland heeft in 1938 zoowat 515000 ton metaalgehalte bedragen. Zij was als volgt over de voornaamste productielanden verdeeld:

Duitschland	220000	ton
Italie	88000	„
Polen	70000	„
Zuid-Slavië	39000	„
Zweden	36000	„
Spanje	33000	„

Voorts hebben Noorwegen 8000 ton, Griekenland 6000, België 3000 ton en Frankrijk 1000 ton opgeleverd. Het verbruik van de continentale landen bedroeg in hetzelfde jaar 619600 ton. Een opmerkelijk verschijnsel is, dat de productie van de smelterijen op het Europeesche vasteland, die 699400 ton heeft uitgemaakt, het verbruik in aanzienlijke mate overtreft. Ten aanzien van de productie der Europeesche smelterijen stond België in het jaar 1938 tesamen met Luxemburg met in totaal 210000 ton bovenaan de lijst; daarop volgden Duitschland met 199400 ton, Polen met 111000 ton, Frankrijk met 60000 ton, Noorwegen met 45500 ton, Italië met 34100 ton, **Nederland** met 25300 ton, Spanje met 7700 ton, Tsjecho-Slowakije met 5900 en ten slotte Zuid-Slavië met 3900 ton. Voor de exploitatie van de Europeesche smelterijen vóór den huidigen oorlog is dus een bepaalde alhoewel beperkte invoer uit overzeesche gewesten noodzakelijk geweest. Aan die voorwaarde kan onder de huidige omstandigheden uit den aard der zaak niet meer worden voldaan, doch de Europeesche ertswinning is nog voor groote uitbreiding vatbaar. Zulks geldt bovenal voor de vindplaatsen in Servië, Spanje, Griekenland, Italië, Noorwegen en Zweden.

Weinig bevredigend is daarentegen de voorzieningsbalans voor zink van de tegenstanders der asmogendheden. **De Vereenigde Staten**, die qua zinkproductie en qua zinkverbruik nog steeds de eerste plaats op aarde innemen, zijn sedert den vorigen oorlog tot een land geworden, dat het niet zonder aanvoeren van elders kan stellen. In het jaar 1937 heeft b.v. de invoer van zink in de Vereenigde Staten uit de Europeesche landen 20241 ton bedragen. Een nog grooter nadeel bij het dekken van de behoefte aan zink bij de geallieerden is evenwel, dat de capaciteit van de smelterijen lang niet toereikend is om de onder hun invloedssfeer vallende zinkertsen te verwerken. Dit komt doordat de smelterijen in Engeland en in de Vereenigde Staten gedurende de laatste twintig jaren geenerlei uitbreiding hebben ondergaan. De productie van de zinkgroeven in de Vereenigde Staten, in het Britsche wereldrijk en in de Sovjet-Unie bedroeg in 1938 975000 ton. Het metaalgehalte van de in de mijnen gewonnen zinkertsen heeft dus de capaciteit van de smelterijen met 218000 ton overtroffen. Uit de onderstaande opstelling blijkt, welke de voornaamste productielanden zijn.

	groeven-productie		smelterijen-productie	
Ver. Staten	461600	ton	404900	ton
Australië	223000	„	70900	„
Canada	173000	„	156000	„
Sov.-Rusland	70000	„	70000	„
Birma	36100	„	——	„
Gr.-Brittannië	11700	„	56000	„

De Vereenigde Staten zullen tegenwoordig wel allerminst bij machte zijn om zelfs ook maar kleine hoeveelheden zink aan hun bondgenooten af te staan, aangezien de eigen productie niet eens voldoende is ter dekking van de binnenlandsche behoefte. In 1917 hadden de Ver. Staten daarentegen den de Vereenigde Staten daarentegen nog 200000 ton kunnen uitvoeren. Ook de productie van de Australische smelterijen is nog te gering om in aanzienlijke mate te kunnen bijdragen in de voorziening van de tegenstanders van de spilmogendheden. In verband met het gestegen eigen verbruik zal Canada eveneens nog slechts in beperkte mate in staat kunnen zijn om zink af te staan. Onder de gegeven omstandigheden zal het met de voorzieningsmogelijkheden van Groot-Brittannië, dat immers geheel en al van de zinkaanvoeren van het Europeesche vasteland werd afgesneden, dus wel uiterst ongunstig zijn gesteld. In het jaar 1938 bedroeg het zinkverbruik van Engeland 198000 ton, terwijl de productie van de inheemsche groeven slechts 11700 ton uitmaakte. Bij een verbruik, dat in 1938 90000 ton méér beliep dan in 1918, is Groot-Brittannië tegenwoordig vrijwel volledig aangewezen op den invoer van zinkertsen en fijn zink, welke aanvoeren langs uiterst gevaarvolle zeewegen en voor een deel over zeer groote afstanden moeten worden aangebracht. Weinig bemoedigend blijkt eveneens het dekken van de behoefte der Sovjet-Unie te zijn, want de 70000 ton, die in 1938 werden voortgebracht, zullen in verband met de gestegen eischen van de oorlogshuishouding op geen stukken na voldoende kunnen zijn. Evenzoo heerscht er tegenwoordig in de Vereenigde Staten en in Engeland een uitgesproken schaarschte aan zink, aangezien de productiemogelijkheden niet beantwoorden aan de eischen van het toenemend verbruik.

In **Europa** daarentegen is het fijn zink in stijgende mate de plaats van messing gaan innemen, waardoor kan worden afgezien van het bezigen van koper. Daarnaast heeft het gegoten zink tal van nieuwe toepassingsmogelijkheden gevonden, waardoor het mogelijk wordt om andere voor de oorlogvoering belangrijke metalen voor andere doeleinden te sparen. De aan alle gestelde eischen beantwoordende zinkproductie van het Europeesche vasteland vormt buiten kijf een positief en typisch verschijnsel voor de oorlogshuishouding van de asmogendheden welker tegenstanders op ditzelfde gebied met groote moeilijkheden hebben te worstelen.

„Nederlandsch beste artisten" ofwel smouzen onder elkaar

Wie heden ten dage de brug overschrijdt, die de Amstelstraat met het Amsterdamsche ghetto verbindt, vindt direct aan zijn linkerhand aan den Amstel Nr. 1, het alleen voor joden toegankelijke Amstel-Cabaret. Hij wrijft zich verbaasd de oogen uit en vraagt zich af of hij misschien een droombeeld uit het jaar 1939 voor zich heeft.

Op zichzelf hebben wij er geen belangrijke bezwaren tegen, dat de joden elkaar genoeglijk bezighouden, zoolang hun export op groote schaal om technische redenen nog wat op zich laat wachten. Het verbazingwekkende en ergerlijke zit 'm in de snorkende aanbevelingen, die aan den gevel en in de schouwruimte prijken. Daar is in de eerste plaats een groot reclamebord, dat de verblijde menschheid kond doet, dat hier „NederlandsCH beste artisten" optreden. Erger nog dan de afgrijselijke verhaspeling van onze taal is de brutale aanmatiging, waarmee de joden zich op deze wijze boven hun gastvolk trachten te verheffen. In de etalage bevindt zich voorts een portet van een jodin met een viezig uiterlijk, Clara de Vries genaamd, die, tusschen twee haakjes, door Moeder Natuur in een oogenblik van speelsche verstrooidheid van een flink uit de kluiten gewassen snor werd voorzien; op de foto is deze natuurlijk netjes weggewerkt. Deze typisch-joodsche schoonheid wordt met dezelfde bescheidenheid en miskenning van taalregels tot „Europeesch beste Trompetiste" gebombardeerd! Rest ons voorts nog de waarschuwing aan het adres van den eveneens hier opereerenden jood, die zich nog altijd met het arische pseudoniem Bert van Dongen siert, dit spelletje niet te lang meer voort te zetten.

(Vervolg van pag. 12)

opgewekt. Het was de methode om het Japansche eilandenrijk te omsingelen door een kring van naburen, die er niet tegen op zouden zien, uit naijver op den gestadig voortschrijdenden politieken en economischen vooruitgang van het machtigste Oost-Aziatische Rijk, een wereldoorlog te ontketenen.

Als deelgenooten aan dit zoo onbeschrijfelijk snoode plan tegen den wereldvrede moeten in de eerste plaats Engeland en de Vereenigde Staten genoemd worden en wel als raddraaiers; steeds echter in het oog houdende, dat achter jodendom en vrijmetselarij en ook achter de verdere deelgenooten Rusland (de Sovjet-Unie), China, land hebben, gestaan, resp. nog staan, allen onder het mom van op de bescherming van Engeland en Frankrijk gesteld te zijn. Zoo werd een net van leugen en laster en bedrog gevlochten gelijk alleen jodendom en vrijmetselarij en hun handlangers en dienstknechten in staat zijn uit te denken.

VOLKSCHE VERANTWOORDELIJKHEID

De vraag is: „Kan men met gedeelde verantwoordelijkheid samenwerken met de Duitsche instanties of slechts **onder gemeenschappelijke totale verantwoordelijkheid.?"**

Wij staan op het standpunt, dat het eerste tot allerlei onaangenaamheden moet leiden en het tweede pas aanspraak geeft op gelijkberechtigdheid en vertrouwen.

De praktijk heeft ons namelijk geleerd, dat intense en uiterst kameraadschappelijke samenwerking met de Duitsche autoriteiten op de meest vruchtbare en positieve wijze mogelijk is — indien men zich niet af laat houden van het mededragen van de **totale** verantwoordelijkheid. Dit beteekent, dat men ook neen moet kunnen zeggen, als een kameraad, die het beste wil, door een of andere reden niet in staat is, het beste te realiseeren.

Wij zijn Germanen, d.w.z. wij vertegenwoordigen een deel van de Germaansche veelvoudigheid. Zonder de minste vooropgezette ijdelheid over onze „verbijzondering", zonder het minste gevoel van „separatisme", moeten wij waken, dat de rijkdom der Germaansche veelvoudigheid niet verarmt, door formeele, uiterlijke, uitvoerende onderdeelen over te laten aan kameraden, die er niet die aandacht voor en inzicht in kunnen hebben als wij. Want dan doen wij niet alleen onszelf, maar ook het Grootgermaansche geheel tekort.

Deze Grootgermaansche verantwoordelijkheid, onafscheidelijk verbonden met onze Nederlandsche nationaalsocialistische verantwoordelijkheid, is de grondslag, waarop onze toekomst wordt gebouwd.

Het evenwicht van deze verantwoordelijkheid met onze scheppende taak, bepaalt het aandeel van ons wezen in het komende Grootgermaansche gemeenbest. Men moet honderd procent medewerken, medebouwen, kameraad en medestrijder van onze Duitsche kameraden kunnen zijn en toch „neen" kunnen zeggen. Niemand zal dit meer waardeeren dan juist deze Duitsche kameraad. Want wij zijn een fier volk, een uitermate begaafd en kundig volk. Een randvolk, frisch en geroepen om mede te bouwen aan wat komen gaat.

Scheppers en bouwers zijn nimmer „ja-broers" geweest, zij hebben nooit iets aan een ander overgelaten en dan als het scheef ging zich verontschuldigd met de uitvlucht „daarvoor was ik niet verantwoordelijk".

Wij mogen die houding niet kennen, zij is democratisch, liberaal, anglo-amerikaansch, heet „afschuiven" en veroorzaakt.... Kitsch!

(„Storm")

Het ware Europa

Het tragische element in de huidige situatie is, dat niet a l l e volken met statenvormend en ordescheppend vermogen op de bres staan ter verdediging van de hoogste menschelijke waarden in dit beslissende uur, nu de daden van een Karel den Grooten, Otto den Grooten en prins Eugenius nog eens worden gesteld, maar dat eensdeels een paar kleine naties (Zwitsers en Zweden) meenen met gekruiste armen te mogen toezien, terwijl het insulaire Angelsaksendom van Engeland en Amerika — dat toch uit dezelfde geestelijke bronnen put en goeddeels van dezelfde rassische substantie is — de cultuurverdedigers in den nek springen. Hiermede bewijzen deze Angelsaksers geen ware Europeanen te zijn, geen deel te hebben aan het ware Europa, de bakermat van de avondlandsche cultuur. Zij hebben zich met dit verraad zelfs uit de Europeesche geestes- en levensgemeenschap gestooten en zullen eens gruwelijk voor hun godverlatenheid boeten. Juist echter deze poging tot broedermoord doet met den dag het ware Europa groeien! Juist door de onafwijsbare lotsverbondenheid aller continentaal-Europeesche volkeren, zoowel van Germaanschen als van Romaanschen stam, die hun door het verraad der Angelsaksers onuitwischbaar wordt ingescherpt, groeit opnieuw een zinvolle Europeesche ordening, zooals die als uitstraling van de ordenende potentie van het Eerste Rijk reeds eenmaal bestond. Steeds duideiijker wordt het den Europeeschen volkeren, dat er drie soorten Europa denkbaar zijn, waarvan slechts één, het ware Europa, de vervulling inhoudt van het verlangen, waardoor de in politiek opzicht meest substantieele volkeren bewogen worden. De twee andere soorten zijn voor den waarachtigen Europeaan onaanvaardbaar; zij zijn onaanvaardbaar, omdat zij beide ontspruiten aan eenen denzelfden geest — den joodschen — die den fijnzinnigen avondlander van nature met weerzin vervult. Beide zijn een vrucht van het liberalistische, in marxistische materialisme, dat in beide gevallen de geestelijke dood door vervlakking beteekent, een vervlakking, die het tegendeel is van iedere organische ordening. De liberalistisch-kapitalistische wereld van Engelschen en Amerikanen streeft langs den weg van de verabsoluteering van het individu de oplossing van de volksgemeenschap en van de gemeenschap der volkeren na in atomistische particulieren en administratief-rechtelijke tikelen en administratief-rechtelijke omschrijvingen. Het „een ieder is den ander waard" overheerscht totdat inderdaad allen uiterlijk en innerlijk gelijk schijnen en zijn. Een maatschappelijke orde, die al het persoonlijke als „unfashionable", want immers buitenissig, verwerpt, schakelt den leidinggevenden mensch en daarmede de leidinggevende en dus ordenende gedachte uit. De door de „sonende society" kogelrond geslepen standaardmensch, die geluidloos door iederen salon kan rollen, en die iedere rol volgens de ongeschreven wetten der maatschappelijke conventie zonder opzien te baren kan vervullen, wordt het ideale materiaal van het heerschende systeem, dat het recept kent om zijn marionetten in den ban van zijn spelregels gevangen te houden, het individueele voordeeltje. Het is de wereld van den Jood-achter-de-schermen!

(Willem H. Haighton in „Nederland")

Het ϟϟ-Ersatzkommando Niederlande deelt mede, dat op onderstaande data en plaatsen keuringen voor de Waffen-ϟϟ en het Vrijwilligerslegioen zullen plaatsvinden:

17 Augustus	10 uur	Rotterdam:	Deutsches Haus
	16 uur	Tilburg	Werkliedenvereeniging, Tuinstraat 68
18 Augustus	10 uur	Den Bosch:	Hotel Noord-Brabant, Markt 45
	16 uur	Eindhoven:	Huis Maria, Kruisstraat
19 Augustus	10 uur	Roermond:	NSDAP. — Swalmerstraat 61
	16 uur	Arnhem:	Weberstraat 16 b
20 Augustus	10 uur	Hengelo:	Deutsches Haus
	16 uur	Meppel:	Hotel Westerbeek, Woldstraat
21 Augustus	10 uur	Groningen:	Concerthuis, Poelestraat
	14 uur	Leeuwarden:	Huize Schaaf, Breedstraat
22 Augustus	10 uur	Amsterdam:	School, Iepenweg 13
	16 uur	Utrecht:	Wehrmachtsheim, Mariaplein
23 Augustus	10 uur	Amersfoort:	Politie doorgangskamp, Kapelweg
24 Augustus	10 uur	Den Haag:	Café Den Hout, Bezuidenhoutscheweg

VRIJWILLIGE VERKOOPING

J. C. VOOGD

makelaar, zal op Maandag 14 September 1942 des middags na drie uur in het Verkooplokaal „Frascati" ten overstaan van den notaris

S. SIERKS

in veiling brengen het

I. WOONHUIS

met ondergrond en erve en kelder en afzonderlijk bovenhuis, bestaande uit twee afzonderlijk verhuurde bovenwoningen aan de

Heerenmarkt 13

groot 95 cA.

II. TWEE WOONHUIZEN

met ondergrond en erve en afzonderlijke bovenhuizen bestaande uit elk drie afzonderlijk verhuurde bovenwoningen aan de

Govert Flinckstraat 104—106

groot 174 cA

III. TWEE WOONHUIZEN

met ondergrond en erve en afzonderlijke bovenhuizen bestaande uit elk drie afzonderlijk verhuurde bovenwoningen aan de

3e Oosterparkstraat 193—195

groot 125 cA

Te bezichtigen Dinsdags en Donderdags, des namiddags van 2—4 uur alsmede op den verkoopdag, des voormiddags van 10—12 uur.

De bewijzen van eigendom en de veilingscondities zullen vier dagen vóór, alsmede op den verkoopdag des voormiddags ter inzage liggen ten kantore van voornoemden notaris S. Sierks, Heerengracht 498 te Amsterdam-C. Nadere inlichtingen verstrekt de Directie-Makelaar J. C. Voogd, Tesselschadestraat 31 te Amsterdam-W. Tel. 83019

BEWERKT VRIENDEN EN KAMERADEN DOOR PROEFABONNEMENTEN OP „DE MISTHOORN"

Ondergeteekende

.... (Naam)

.... (Straat)

.... (Plaats)

zendt .... gulden

stort .... gulden op giro 322600

voor een even groot aantal proefabonnementen bestemd voor:

....

....

....

P.V. [illegible]/1 — Hoofdred.: George Kettmann Jr., A'dam. Uitg.: Stichting „De Misthoorn", A'dam. Druk.: Drukkerij De Vondelstad, Prinsengr. 346, A'dam. K 2745